

YHTEISÖJEN ENSIMMÄISEN OIKEUSASTEEN TUOMIOISTUIMEN
TUOMIO (laajennettu viides jaosto)
18 päivänä joulukuuta 1997 *

Yhdistetyissä asioissa T-159/94 ja T-160/94,

Ajinomoto Co., Inc., Japanin oikeuden mukaan perustettu yhtiö, kotipaikka Tokio, edustajinaan asianajaja Mario Siragusa, Rooma, ja asianajaja Till Müller-Ibold, Frankfurt am Main, prosessiosoite Luxemburgissa asianajotoimisto Marc Loesch, 11 rue Goethe,

kantajana asiassa T-159/94,

The NutraSweet Company, Illinois'n osavaltion oikeuden mukaan perustettu yhtiö, kotipaikka Deerfield, Illinois (Amerikan yhdysvallat), edustajinaan aluksi asianajajat Otto Grolig, Peter Bogaert ja Koen Vanhaerents ja sittemmin asianajajat Otto Grolig, Jean-François Bellis ja Fabrizio Di Gianni, Bryssel, prosessiosoite Luxemburgissa asianajotoimisto Jacques Loesch, 11 rue Goethe,

kantajana asiassa T-160/94,

vastaan

Euroopan unionin neuvosto, asiamiehinään oikeudellinen neuvonantaja Erik Stein ja oikeudellisen yksikön virkamies Guus Houttuin, avustajinaan asianajaja Hans-Jürgen Rabe, Hampuri, ja asianajaja Georg M. Berrisch, Bryssel,

* Oikeudenkäyntikieli: englanti.

prosessiosoite Luxemburgissa c/o Euroopan investointipankin lakiasiainosaston
pääjohtaja Alessandro Morbilli, 100 boulevard Konrad Adenauer,

vastaajana,

jota tukee

Euroopan yhteisöjen komissio, asiamiehinään oikeudellisen yksikön virkamiehet
Eric L. White ja Nicholas Khan, avustajanaan aluksi Mark Cran, QC, Gray's Inn,
ja sitten barrister Fergus Randolph, prosessiosoite Luxemburgissa c/o oikeudelli-
sen yksikön virkamies Carlos Gómez de la Cruz, Centre Wagner, Kirchberg,

väliintulijana,

joissa kantajat vaativat lopullisen polkumyynnitullin käyttöön ottamisesta Japanista
ja Amerikan yhdysvalloista peräisin olevan aspartaamin tuonnissa 27 päivänä tou-
kokuuta 1991 annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 1391/91 (EYVL L 134,
s. 1) kumoamista,

**EUROOPAN YHTEISÖJEN ENSIMMÄISEN OIKEUSASTEEN
TUOMIOISTUIN (laajennettu viides jaosto),**

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja R. García-Valdecasas sekä tuomarit
V. Tiili, J. Azizi, R. M. Moura Ramos ja M. Jaeger,

kirjaaja: hallintovirkamies A. Mair,

ottaen huomioon kirjallisessa käsittelyssä ja 17.4.1997 pidetyssä suullisessa käsittelyssä esitetyn,

on antanut seuraavan

tuomion

Kanteen perustana olevat tosiseikat ja menettely

Tuote

1 Sokerin korvike aspartaami on makeutusaine, jota käytetään etupäässä elintarvikkeissa mutta myös esimerkiksi teen ja kahvin makeuttamiseen kahvi- ja ruokapöydässä. Tämän kahden aminohapon yhdisteen keksi vuonna 1965 tutkija, joka työskenteli amerikkalaisessa yhtiössä G. D. Searle & Co., josta on sittemmin tullut The NutraSweet Company (jäljempänä NSC). Keksinnön jälkeen NSC sai käyttöpatentit aspartaamiin Yhdysvalloissa ja useissa yhteisön jäsenvaltioissa. Patentti oli voimassa Saksassa vuoteen 1986, Yhdistyneessä kuningaskunnassa vuoteen 1987 ja muissa yhteisön jäsenvaltioissa vuoteen 1988.

Markkinoiden merkittävimmät toimijat ja markkinat

2 Kantaja NSC oli 1.1.—31.12.1989 Yhdysvaltojen ainoa aspartaamintuottaja. Se tuotti myös yhteisössä myytäväksi tarkoitettua aspartaamia. NSC myi itse jonkin verran aspartaamia yhteisössä toimiville itsenäisille asiakkaille ja Yhdysvalloissa

yhteisöön vietäväksi, mutta näitä myyntejä lukuun ottamatta aspartaamin jakelusta yhteisössä huolehti NSC:n ja kantaja Ajinomoton (jäljempänä Ajico) yhteinen tytäryhtiö eli sveitsiläinen yhtiö NutraSweet AG (jäljempänä NSAG), joka oli perustettu vuonna 1983 tyydyttämään aspartaamin kysyntää Euroopassa.

- 3 Ajico oli Japanin ainoa aspartaamin tuottaja. Se myi aspartaamia kotimarkkinoilleen tavaramerkillä Pal ja yhteisön markkinoille tavaramerkillä NutraSweet.

- 4 Ainoa aspartaamintuottaja yhteisössä oli Holland Sweetener Company Vof (jäljempänä yhteisön tuottaja tai HSC). Se on Alankomaiden oikeuden mukaan perustettu yhtiö ja alankomaalaisen kemian alan yhtiön DSM Chemicals BV:n täysin omistaman tytäryhtiön DSM Aspartaam BV:n ja japanilaisen kemian alan yhtiön Tosoh Corporationin täysin omistaman tytäryhtiön Toyo Soda Nederland BV:n yhteinen tytäryhtiö.

Hallinnollinen menettely

- 5 HSC teki joulukuussa 1989 ensimmäisen valituksen polkumyynnistä. Komissio hylkäsi valituksen, koska se oli puutteellinen.

- 6 Sen jälkeen kun HSC oli 2.2.1990 tehnyt uuden valituksen, komissio julkaisi tuolin sovelletun asetuksen eli polkumyynnillä tai vientituella muista kuin Euroopan talousyhteisön jäsenvaltioista tapahtuvalta tuonnilta suojautumisesta 11 päivänä heinäkuuta 1988 annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 2423/88 (EYVL L 209, s. 1, jäljempänä perusasetus) nojalla 3.3.1990 ilmoituksen polkumyynnin vastaisen

menettelyn aloittamisesta Japanista ja Amerikan yhdysvalloista peräisin olevan aspartaamin tuonnin osalta (EYVL C 52, s. 12).

7 Kantajat saivat jäljennöksen menettelyn aloittamista koskevasta ilmoituksesta ja sellaisen version HSC:n valituksesta, joka ei ollut luottamuksellinen. Tässä versiossa, joka ei ollut luottamuksellinen, oli numerotietoja amerikkalaisten ja japanilaisten viejien kotimarkkinoiden hinnoista, vientihinnoista, polkumyyntimarginaalista ja vahingosta.

8 Kantajat lähettivät 17.4.1990 vastauksensa komission kyselylomakkeeseen korostaen vastausten luottamuksellisuutta. Ne pyysivät, että niitä kuultaisiin perusasetuksen 7 artiklan 5 kohdan mukaisesti. Kantaja NSC pyysi myös saada perusasetuksen 7 artiklan 4 kohdan a alakohdan mukaisesti tutustua kaikkiin komissiolle toimitettuihin tietoihin ja erityisesti HSC:n ja kaikkien muiden osapuolten kirjallisiin huomautuksiin. Lisäksi se pyysi, että sille annetaan perusasetuksen 7 artiklan 4 kohdan b alakohdan mukaisesti tietoja niistä tärkeimmistä tosiseikoista ja havainnoista, joiden perusteella komission on tarkoitus tarpeen vaatiessa suositella väliaikaisten tullien määräämistä.

9 NSC ja NSAG esittivät 25.4.1990 komissiolle huomautuksia. Ajico lähetti komissiolle kirjeen, jossa se ilmoitti yhtyvänsä NSAG:n esittämiin huomautuksiin. Näiden huomautusten liitteenä oli konsulttitoimisto McKinsey & Company, Inc:n (jäljempänä McKinsey) laatima, 24.4.1990 päivätty analyysi, joka sisälsi muun muassa arvion HSC:n tuotantokustannusten rakenteesta. Huomautusten liitteenä oli myös Landell Mills Commodities Studies -tutkimuslaitoksen huhtikuussa 1990 tekemä tutkimus, joka koski pääasiallisesti eri makeutusaineidien ominaisuuksia, makeutusaineidien — erityisesti aspartaamin ja muiden makeutusaineidien — välistä kilpailua ja makeutusaineteollisuuden kehitystä.

- 10 Komission virkamiehet suorittivat 6.7.—7.7.1990 tarkastuksen Ajicon toimitiloissa Japanissa ja 9.7.—10.7.1990 NSC:n toimitiloissa Yhdysvalloissa.
- 11 Kantajat saivat tarkemmin mainitsemattomana päivämääränä mutta kuitenkin ennen väliaikaisten polkumyynnitullien käyttöönottoa sellaisen version valituksen tekijän komission kyselylomakkeeseen antamista vastauksista, joka ei ollut luottamuksellinen.
- 12 Vastauksena komission 30.8.1990 päivättyyn kirjeeseen NSC:n hallitus korosti 11.9.1990 päivätyssä kirjeessään asiakkaansa, Ajicon ja NSC:n ja osakkuusyhtiö NSAG:n nimissä, että kyselylomakkeeseen annetuista vastauksista, huomautuksista ja liitteistä laaditussa luottamuksellisessa versiossa olevat tiedot ovat ehdottoman luottamuksellisia, toisin kuin siinä versiossa olevat tiedot, joka ei ole luottamuksellinen. Myyntihintaa koskevista tiedoista kirjeessä todettiin, että ainoastaan ajan myötä tapahtunutta hintojen laskua ja alihinnoittelua koskevat tiedot voitiin ilmaista, mikäli hinnat ilmaistaisiin prosentiosuuksina koko yhteisön painotetuista keskimääräisistä hinnoista. Kirjeessä täsmennettiin myös, että tiedot, jotka koskivat myynnin määrää yhteisössä, olivat luottamuksellisia (sekä kokonaismäärän osalta että NSC:n, NSAG:n ja Ajicon myyntimäärien osalta).
- 13 Väliaikaisen polkumyynnitullin käyttöön ottamisesta Japanista ja Amerikan yhdysvalloista peräisin olevan aspartaamin tuonnissa 26 päivänä marraskuuta 1990 annetulla komission asetuksella (ETY) N:o 3421/90 (EYVL L 330, s. 16, jäljempänä komission asetus) säädettiin väliaikainen polkumyynnitulli, joka oli 29,95 ecua kilogrammalta tuotaessa Japanista peräisin olevaa aspartaamia ja 27,55 ecua kilogrammalta tuotaessa Amerikan yhdysvalloista peräisin olevaa aspartaamia.

14 Jotta NSC olisi pystynyt paremmin valmistautumaan neuvotteluihin, jotka koskivat hintaan sitoutumista, se pyysi 14.12.1990 päivätyllä kirjeellä komissiota täsmentämään,

- a) mitä kapasiteetin käyttöastetta käytettiin laskettaessa niitä kustannuksia, joiden perusteella hinta laskettiin;

- b) oliko viitehinnassa otettu huomioon yhteisön tuottajan tuotantokustannukset siinä tapauksessa, että tämä lisäisi tuotantokapasiteettinsa käyttöä esimerkiksi 1 000 tonnilla;

- c) oliko viitehinnassa huomioon otettu prosenttiosuus myyntikustannuksista, yleiskustannuksista ja hallinnollisista kustannuksista pienempi suurten asiakkaiden osalta ja oliko todelliset yleiskustannukset kohdistettu todelliseen liikevaihtoon;

- d) mikä oli komission käyttämä yhteisön tuottajan tuotantovälineiden poisto aika;

- e) oliko maksetut korot otettu huomioon, ja jos oli, miten ne oli laskettu;

- f) mikä aika komission mukaan kului siihen, että yhteisön tuottaja saavuttaa kannattavuusrajan;

- g) oliko yhteisön tuottajan saamat vientituet otettu huomioon ja olivatko ne yhteensopivia EY:n perustamissopimuksen kanssa;

- h) mikä prosenttiosuus viitehinnassa huomioon otetuista yleiskustannuksista oli maksettu emoyhtiö DSM:lle;
- i) oliko komissio ottanut huomioon sen, että yhteisön tuottaja oli voinut hyötyä NSAG:n yrityksistä kehittää markkinoita.

15 Komissio vastasi 18.12.1990 kuhunkin kohtaan erikseen seuraavasti:

- a) Viitehinnan laskennassa käytetty kapasiteetin käyttöaste oli täysi kapasiteetti;
- b) ilmoitettua yhteisön tuottajan kapasiteetin lisäystä ei ollut otettu huomioon, eikä komissio tiennyt, miten sen kapasiteetti muuttuu;
- c) komission käyttämissä myyntikustannuksissa, yleiskustannuksissa ja hallinnollisissa kustannuksissa ei ollut otettu huomioon niiden asiakkaiden suuruuseroja, joihin kustannukset liittyivät;
- d) tuottajan tehtaan poistoaika oli kymmenen vuotta;
- e) todella maksetut korot oli otettu huomioon viitehinnassa;

- f) kannattavuusrajan saavuttamiseen menevä aika riippui suoraan käytetyistä hinnoista ja tuotantomääristä; hinnat olivat laskeneet, eikä HSC ollut saavuttanut täyttä kapasiteettia;
- g) yhteisön tuottajan saamat vientituet oli otettu huomioon viitehintaa määrittäessä;
- h) HSC oli osallistunut DSM:n yleiskustannusten maksamiseen; näiden kustannusten keinotekoinen kasvattaminen ei ole HSC:n toisen osakkeenomistajan edun mukaista;
- i) kysymystä olisi selvennettävä.

16 Kantajat pyysivät 28.12.1990 päivätyllä kirjeellään komissiolta tietoja niistä tärkeimmistä tosiseikoista ja havainnoista, joihin komission asetus perustuu, sekä tarpeen vaatiessa niistä keskeisistä tosiseikoista ja näkökohdista, joiden perusteella komission on tarkoitus suositella lopullisten tullien määräämistä. Kantajat pyysivät erityisesti tietoja normaaliarvon laskennasta, vientihinnasta, tarkistuksista ja polkumyyntimarginaalista, yhteisön markkinoiden suuruuden arvioinnissa huomioon otetun tuonnin arvosta sekä hintojen laskun, alihinnoittelun ja vahingon määrittämisessä käytetyistä hinnoista. Kantajat pyysivät komissiolta myös tarkempaa selvitystä niistä NSC:n 14.12.1990 päivätyssä kirjeessä olleista kohdista, joihin komissio ei ollut antanut selvää vastausta mutta joita kantajien mielestä olisi pitänyt selvittää laajemmin.

17 Kantajat esittivät 6.12. ja 30.12.1990 päivätyillä kirjeillä huomautuksensa komission asetuksesta.

- 18 NSC toisti 30.12.1990 esittämissään huomautuksissa ja 14.1.1991 päivätyssä kirjeessään pyyntönsä saada tutustua niihin tietoihin, joita valittaja on toimittanut komissiolle erityisesti komission asetuksesta tekemissä kirjallisissa huomautuksissaan.
- 19 Komissio vastasi 16.1.1991, että se asiakirja-aineisto, joka ei ole luottamuksellinen, on menettelyn alusta saakka annettu kaikkien niiden osapuolten käyttöön, joita asia koskee.
- 20 NSC tutustui 18.1.1991 siihen asiakirja-aineistoon, joka ei ole luottamuksellinen, ja se sai tutustua yhteisön tuottajan komission asetuksesta tekemien huomautusten sellaiseen versioon, joka ei ole luottamuksellinen.
- 21 NSC valitti 1.2.1991, että se oli saanut vasta 24.1.1991 alkaen tutustua 13.12.1989 päivättyyn yhteenvedoon, joka koski HSC:n tekemää pyyntöä suojatoimenpiteiden toteuttamisesta ja joka ei ole luottamuksellinen, 9.4.1990 päivättyyn yhteenvedoon, joka koski HSC:n tekemiä huomautuksia ja joka ei ole luottamuksellinen, ja 28.8.1990 päivättyyn yhteenvedoon, joka koski erästä HSC:n kirjettä ja joka ei ole luottamuksellinen. Se moitti myös näissä yhteenvedoissa esitettyjen tietojen puutteellisuutta.
- 22 Komissio vastasi 4.2.1991 telekopiolla, että se oli aloittanut menettelyn sellaisen valituksen perusteella, jonka se oli antanut tiedoksi valittajalle heti menettelyn alkaessa, ja se viittasi tekemiensä päätelmien osalta väliaikaisten tullien käyttöön ottamisesta annettuun asetukseen.
- 23 NSC:n ja komission edustajat tapasivat 5.2.1991 keskustellakseen komission asetuksesta.

- 24 Kantajat tarjoutuivat 7.2.1991 tekemään sitoumuksia.
- 25 Komissio lähetti 22.3.1991 kantajille tiedoksiantokirjeen. Siinä ilmoitettiin ne syyt, joiden vuoksi komissio aikoi esittää lopullisen polkumyöntitullin käyttöönottoa.
- 26 Tämä kirje sisälsi samat tiedot kuin komission asetus. Toisin kuin asetuksessa, kirjeessä kuitenkin esitettiin numerotietoja, jotka koskivat polkumyöntimarginaalin laskemista ja NSAG:n tappioita sen yhteisöön tapahtuneesta myynnistä, ja kirjeessä oli myös kymmenkohtainen erittely viitehinnan laskennassa käytetyistä tuotantokustannuksista. Jokainen kohta oli ilmaistu prosentteina kokonaiskustannuksista vaihteluvälin ollessa 10 prosenttia.
- 27 Kirjeessä todettiin myös, että syy siihen, että komissio oli määrittänyt japanilaisen aspartaamin normaaliarvon Yhdysvaltojen markkinoiden hintojen perusteella, ei enää ollut se komission asetuksessa ilmoitettu seikka, että Ajico ei ollut osallistunut yhteistyöhön, vaan se, että perusasetuksen 2 artiklan 6 kohdan mukaiset edellytykset Japanin markkinoiden hintojen käyttämiselle eivät täyttyneet.
- 28 Kirjeessä oli myös
- täsmennys, joka koski yhteisön tuotannon mahdollisesta loppumisesta aiheutuvaan työpaikkojen menetystä;
 - eräitä huomioita polkumyöntitullien vaikutuksesta kysyntään;

- väite, jonka mukaan viitehinnan laskennassa käytetyt HSC:n tuotantokustannukset oli käyty uudelleen läpi eräiden sellaisten kustannusten poistamiseksi, jotka eivät liittyneet yhteisössä tapahtuvaan myyntiin;

- selvitys siitä, miksi oli käytetty 8 prosentin suuruista voittomarginaalia.

- 29 Neuvosto antoi 25.3.1991 asetuksen N:o 792/91 Japanista ja Amerikan yhdysvalloista peräisin olevan aspartaamin tuontia koskevan väliaikaisen polkumyyntitullin voimassaolon jatkamisesta (EYVL L 82, s. 1).

- 30 NSC pyysi 2.4.1991 komissiota tutkimaan kahta muuta mahdollista sitoumusta.

- 31 NSC esitti samana päivänä huomautuksensa 22.3.1991 päiväystä tiedoksiantokirjeestä (ks. edellä 25 kohta) valittaen, että sille toimitetut tiedot HSC:n antamista tiedoista olivat puutteellisia. Se moitti komissiota myös siitä, ettei tämä ollut ilmaissut NSC:lle tärkeitä numero- ja tosiasiatietoja vahinkomarginaalista ja siitä, ettei komissio ollut antanut NSC:lle tiedoksi käytännöllisesti katsoen mitään viitehinnan määrittämisessä käytettyjä tietoja. NSC täsmensi, että HSC:n kustannusrakenteen selvittämisessä käytetystä vaihteluvälisestä ei mitenkään voinut saada selville, miten vahinkokynnys oli laskettu. Ajico esitti kirjalliset huomautuksensa samana päivänä yhtyen lisäksi NSC:n huomautuksiin ja vaatien luottamuksellista käsittelyä.

- 32 Komissio vastasi näihin kirjeisiin 18.4.1991 vakuuttaen ilmaisseensa kaikki ne tiedot, jotka sillä oli oikeus ilmaista. Se täsmensi myös, että käynnistämiskustannukset oli jätetty pois laskelmasta, lukuun ottamatta kahta, Alankomaiden lainsäädännön mukaisesti poistettua kustannuserää, ja että asianajajan palkkiot oli

kokonaan jätetty pois laskelmista. Lopuksi komissio kiisti sen, että viitehintaa olisi keinotekoisesti paisutettu, ja korosti yhtäältä kustannusten ja toisaalta käyttökapa-
siteetin ja tehtaan koon välistä yhteyttä.

- 33 Komissio ilmoitti 7.5.1991 päivätyssä kirjeessään syyt, joiden takia se ei voinut hyväksyä tarjottuja sitoumuksia.
- 34 NSC lähetti 15.5.1991 neuvostolle huomautuksensa tästä kirjeestä. NSC kiisti komission päättelyn oikeellisuuden.
- 35 Lopullisen polkumyyntitullin käyttöön ottamisesta Japanista ja Amerikan yhdysvalloista peräisin olevan aspartaamin tuonnissa 27 päivänä toukokuuta 1991 annettulla neuvoston asetuksella (ETY) N:o 1391/91 (EYVL L 134, s. 1, jäljempänä neuvoston asetus tai riidanalainen asetus) säädettiin lopullinen polkumyyntitulli, joka on 27,21 ecua kilogrammalta tuotaessa Japanista peräisin olevaa aspartaamia ja 25,15 ecua kilogrammalta tuotaessa Amerikan yhdysvalloista peräisin olevaa aspartaamia. Tämä asetus on sittemmin kumottu 3.8.1995 annettulla neuvoston asetuksella N:o 1936/95 (EYVL L 186, s. 8).

Kysymyksessä olevat polkumyynnin vastaiset asetukset

1 Yleistä

- 36 Näissä asioissa kysessä olevilla polkumyynnin vastaisilla asetuksilla on otettu käyttöön polkumyyntitulli, joka on laskettu vahingon perusteella eikä suhteessa polkumyyntimarginaaliin. Yhteisön toimielimet ovat todenneet amerikkalaisten ja japanilaisten myyjien harjoittavan polkumyyntiä. Polkumyyntimarginaali on laskettu vertaamalla hintaa, jolla amerikkalainen tuottaja myi aspartaamia Yhdys-

valtojen markkinoilla, ja sen yhteisössä käyttämää hintaa (komission asetuksen johdanto-osan 12—32 kappale ja neuvoston asetuksen johdanto-osan 8—25 kappale).

2 *Komission asetus*

- 37 Komissio on vahingon arviointia koskevassa asetuksen osassa todennut, että yhteisön aspartaamimarkkinat kasvoivat 215 prosenttia vuodesta 1986 vuoteen 1989 (komission asetuksen johdanto-osan 34 kappale) ja että vaikka vuonna 1988 tapahtunut HSC:n ilmaantuminen yhteisön markkinoille pienensi japanilaisten ja amerikkalaisten viejien markkinaosuuksia, Yhdysvalloista ja Japanista peräisin oleva tuonti on absoluuttisesti kasvanut (johdanto-osan 37 kappale). Japanilaisten ja amerikkalaisten viejien hinnat, jotka jo vuonna 1988 alittivat huomattavasti yhteisön tuottajan hinnat, laskivat edelleen (johdanto-osan 39 kappale). Tutkimusajanjakson aikana amerikkalaiset ja japanilaiset tuotteet olivat alihinnoiteltuja suhteessa yhteisön tuottajan hintoihin (johdanto-osan 40 kappale), mikä pakotti yhteisön tuottajan myymään tappiolla ja esti sitä kehittämästä aiheellisella tavalla tuotantokapasiteettinsa hyväksikäyttöä, mikä kasvatti sen tuotantokustannuksia samaan aikaan kun se kärsi huomattavia tappioita (johdanto-osan 45 kappale). NSAG:n vientihinnat laskivat samaan aikaan kun valituksen tekijä ilmaantui yhteisön markkinoille (sama kappale). Kun otetaan huomioon yhteisön aspartaamimarkkinoiden kehitys, joka on ollut huomattavaa, mikään selvä syy ei oikeuta sitä, että NSAG, joka myös vuoden 1987 jälkeen on pysynyt yhteisön aspartaamimarkkinoiden kaikkein huomattavimpana hankkijana, laski hintansa tasolle, jolla ne eivät enää kattaneet kustannuksia (johdanto-osan 47 kappale). Päätös alentaa hinnat tappiolliselle tasolle on NSAG:n sekä amerikkalaisen ja japanilaisen viejien vastuulla (johdanto-osan 49 kappale). Tutkimuksessa ei paljastunut muita tekijöitä, jotka olisivat aiheuttaneet huomattavaa vahinkoa (johdanto-osan 50 kappale).

- 38 Polkumyyntitulli otettiin käyttöön sen eron kattamiseksi, joka on japanilaisten ja amerikkalaisten hintojen sekä sen vähimmäishinnan välillä, joka on tarpeen, jotta yhteisön teollisuus voisi kattaa kustannuksensa ja saada kohtuullisen voittomarginaalin (johdanto-osan 63 kappale). Voittomarginaaliksi vahvistettiin 8 prosenttia

verottomasta liikevaihdosta (johdanto-osan 65 kappale). Vähimmäishintaa, jota kutsutaan viitehinnaksi, verrattiin yhteisöön tapahtuneen tuonnin keskimääräiseen painotettuun hintaan (sama kappale).

3 *Neuvoston asetus*

- 39 Neuvosto on lopullisen polkumyyntitullin käyttöön ottamisesta antamassaan asetuksessa asiallisesti vahvistanut komission huomiot ja päätelmät. Vahingon määrittämisessä käytetyn viitehinnan laskemisen osalta neuvosto täsmentää seuraavaa (johdanto-osan 44 kappale): ” — komission on täytynyt ottaa huomioon se, että jotkut raaka-aineet ja palvelut oli ostettu etuyhteydessä olevalta yhtiöltä ja että jotkut kustannukset eivät liittyneet aspartaamin myyntiin yhteisössä. Tosiasialliset tutkimus- ja tuotekehityskustannukset on nyt sisällytetty kustannuksiin, samoin kuin välittömät myyntikustannukset. Nämä tarkistukset ovat seurausta niiden tuotantokustannusten laskusta, joiden perusteella lasketaan viitehintaa ja, tämän johdosta, vahingon poistamiseksi tarvittavaa tullimäärää”. Kohtuullista voittomarginaalia arvioidessaan neuvosto on kiinnittänyt huomiota seuraaviin seikkoihin: siihen, että yhteisön tuottaja on juuri käynnistänyt tuotantonsa, epävarmuuteen myynnin tulevasta kehityksestä ja mahdollisuuteen tuoda markkinoille korvaavia tuotteita, jotka voivat lyhentää kyseisen tuotteen elinkaarta (johdanto-osan 45 kappale).
- 40 Osapuolten puolustautumisoikeuksista neuvosto toteaa seuraavaa (johdanto-osan 7 kappale):

”Komissio ei ole ottanut huomioon tutkimuksia ja havaintoja, joiden tueksi ei ole esitetty merkittävää [yhteenvetoa, joka ei ole luottamuksellinen,] sen vuoksi, että tämä menettely olisi riistänyt muilta osapuolilta oikeuden puolustautua.”

Oikeudenkäyntimenettely

- 41 Kumpikin kantajista on yhteisöjen tuomioistuimeen 6.9.1991 jättämällään kannekirjelmällä nostanut kanteen neuvoston asetuksesta.
- 42 Komissio toimitti 6.2.1992 yhteisöjen tuomioistuimeen väliintulohakemuksen, jossa se pyysi saada osallistua oikeudenkäyntiin tukeakseen vastaajan vaatimuksia. Tämä hakemus hyväksyttiin yhteisöjen tuomioistuimen presidentin 18.3.1992 antamalla määräyksellä.
- 43 HSC, Toyo Soda Nederland BV ja DSM Aspartaam BV toimittivat yhteisöjen tuomioistuimeen 7.2.1992 väliintulohakemuksen, jossa ne pyysivät saada osallistua oikeudenkäyntiin tukeakseen vastaajan vaatimuksia. Tämä hakemus peruutettiin 21.1.1993.
- 44 Yhteisöjen tuomioistuin siirsi 18.4.1994 antamallaan määräyksellä asian Euroopan yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen perustamisesta tehdyn päätöksen 88/591/EHTY, ETY, Euratom muuttamisesta 8 päivänä kesäkuuta 1993 tehdyn neuvoston päätöksen 93/350/Euratom, EHTY, ETY (EYVL L 144, s. 21), sellaisena kuin päätös on muutettuna 7 päivänä maaliskuuta 1994 tehdyllä neuvoston päätöksellä 94/149/EHTY, EY (EYVL L 66, s. 29), 4 artiklan nojalla ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen käsiteltäväksi. Asiat kirjattiin ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa numeroille T-159/94 (Ajinomoto v. neuvosto) ja T-160/94 (NutraSweet v. neuvosto) ja ne annettiin 2.6.1994 ensimmäiselle jaostolle. Koska esittelevä tuomari sittemmin siirrettiin laajennettuun toiseen jaostoon, asiat siirrettiin tälle jaostolle.
- 45 Kun Itävalta, Suomi ja Ruotsi liittyivät Euroopan yhteisöihin, asiat siirrettiin jälleen 23.1.1995 laajennetulle kolmannelle jaostolle ja niihin määrättiin uusi esittelevä tuomari. Koska hänet sittemmin siirrettiin laajennettuun viidenteen jaostoon, asiat siirrettiin tälle jaostolle.

- 46 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin (laajennettu viides jaosto) päätti esittelevän tuomarin kertomuksen perusteella aloittaa suullisen käsittelyn. Se pyysi 22.1.1997 ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen työjärjestyksen 64 artiklan mukaisesti osapuolia vastaamaan kirjallisesti polkumyynnin ja väitetyn vahingon välistä syy-yhteyttä koskeviin kysymyksiin. Kantajia pyydettiin myös esittämään tiettyjä täsmennyksiä niiden puolustautumisoikeuksien rikkomista koskevaan väitteeseen. Näiden täsmennysten laajuuden ja niihin sisältyneen uuden selvityksen vuoksi ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin antoi 24.3.1997 päivätyllä kirjeellä vastaajalle luvan 9.4.1997 mennessä esittää huomautuksensa näistä täsmennyksistä.
- 47 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen (laajennettu viides jaosto) 10.3.1997 antamalla määräyksellä asiat yhdistettiin suullista käsittelyä ja tuomion antamista varten työjärjestyksen 50 artiklan mukaisesti.
- 48 Osapuolten lausumat ja vastaukset ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen esittämiin kysymyksiin kuultiin 17.4.1997 pidetyssä julkisessa istunnossa.

Osapuolten vaatimukset

- 49 Kantajat vaativat, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin

- kumoaa neuvoston asetuksen kokonaisuudessaan tai toissijaisesti siltä osin kuin se koskee jompaakumpaa kantajaa;
- määrää komission ja neuvoston asetuksen nojalla kannetut väliaikaiset ja lopulliset polkumyynnitullit palautettaviksi ja kaikki tätä varten annetut vakuudet vapautettaviksi;

- velvoittaa neuvoston korvaamaan oikeudenkäyntikulut;
 - määrää kaikista muista toimenpiteistä, jotka osoittautuvat perustelluiksi tai kohtuullisiksi.
- 50 Vastaja vaatii, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin
- hylkää kanteen;
 - velvoittaa kantajat korvaamaan oikeudenkäyntikulut.
- 51 Väliintulija vaatii, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin hylkää kanteen.

Pääasia

I Tiivistelmä kanneperusteista

- 52 Kantajat esittävät riidanalaisen asetuksen osalta seuraavat kuusi yhteistä kanneperustetta:
- olennaisten menettelymääräysten ja perusasetuksen 7 artiklan 4 kohdan a ja b alakohdan rikkominen, koska yhteisön toimielimet eivät olleet toimittaneet kantajille ajoissa riittäviä tietoja, jotta nämä olisivat pystyneet puolustamaan etujaan;
 - olennaisten menettelymääräysten sekä perusasetuksen 7 artiklan 4 kohdan b alakohdan ja 8 artiklan 4 kohdan rikkominen, koska yhteisön toimielimet

olivat ottaneet huomioon yhteisön tuottajan toimittamat tiedot, vaikka niistä ei ollut esitetty yhteenvetoa, joka ei ole luottamuksellinen, eikä niihin ollut liitetty selvitystä sellaisista asianmukaisista syistä, jotka osoittavat, miksi tiedoista on mahdotonta laatia yhteenvetoa;

- perusasetuksen 2 artiklan 3 kohdan rikkominen, koska yhteisön toimitukset ovat määrittäneet normaaliarvon sellaisten Yhdysvaltojen hintojen perusteella, joihin patenttisuojaa vaikutti;
- perusasetuksen 2 artiklan 1 kohdan, 4 artiklan ja 13 artiklan 2 kohdan rikkominen, koska yhteisön toimitukset olivat jättäneet huomiotta tai tulkinneet väärin olennaisia todisteita, jotka osoittivat, ettei yhteisön tuottaja ollut kärsinyt huomattavaa vahinkoa;
- perusasetuksen 2 artiklan 1 kohdan ja 4 artiklan 1 kohdan rikkominen, koska yhteisön toimitukset eivät olleet ottaneet huomioon muita tekijöitä, jotka olivat aiheuttaneet yhteisön tuottajan kärsimän vahingon;
- perusasetuksen 13 artiklan 3 kohdan rikkominen, koska yhteisön toimitukset olivat laskeneet vahingon poistamiseksi tarvittavan tullin määrän väärin.

53 Kantaja Ajinomoto esittää asiassa T-159/94 lisäksi seuraavat kaksi kanneperustetta:

- olennaisten menettelymääräysten ja perustamissopimuksen 190 artiklan rikkominen, koska yhteisön toimitukset eivät olleet ajoissa ilmoittaneet kantajalle pitävänsä tämän yhteistyötä riittämättömänä ja koska ne eivät olleet antaneet kantajalle tilaisuutta esittää näkökantaansa tältä osin;
- perusasetuksen 2 artiklan 3 ja 6 kohdan rikkominen, koska yhteisön toimitukset olivat laskeneet japanilaisen aspartaamin normaaliarvon Yhdysvaltojen hinnan perusteella.

54 Kantaja NutraSweet esittää asiassa T-160/94 edellä mainittujen yhteisten kanneperusteiden lisäksi seuraavat kaksi kanneperustetta:

- olennaisten menettelysääntöjen ja perustamissopimuksen 190 artiklan rikkominen, koska vastaaja ei ole ilmoittanut, mistä syystä se on hylännyt NSC:n tarjoamat sitoumukset;
- niiden oikeuksien loukkaaminen, joita kantajalla on Yhdysvalloissa voimassa olevan patentin perusteella, koska normaaliarvo määritettiin kantajan kotimarkkinoiden hintojen perusteella.

55 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin tutkii ensin molemmille asioille yhteiset kanneperusteet.

II Molemmille asioille yhteiset kanneperusteet

56 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin katsoo, että kaksi ensimmäistä kanneperustetta on käsiteltävä yhdessä.

Olennaisten menettelymääräysten sekä perusasetuksen 7 artiklan 4 kohdan a ja b alakohdan ja 8 artiklan 4 kohdan rikkomista koskevat kanneperusteet

A Osapuolten väitteet ja niiden perustelut

57 Yhteisön toimielimillä on kantajien mukaan velvollisuus tehdä kaikki se, mitä ne kohtuudella voivat, toimittaakseen mahdollisimman paljon tietoja yrityksille, joita vastaan on aloitettu polkumyynnin vastainen menettely.

- 58 Yhteisön toimielimet eivät siten voineet vedota siihen, että kantajien pyynnöissä ei ollut riittävän yksityiskohtaisia kysymyksiä. Jos noudatettaisiin vastaajan kantaa, menettely olisi johtanut aina vain yksityiskohtaisempien kysymysten loputtomaan esittämiseen.
- 59 Kantajien mukaan yhteisön toimielimillä on oltava velvollisuus antaa tietoja kolmansien osapuolten väitteidensä tueksi esittämistä todisteista siinäkin tapauksessa, että yhteisön toimielimet ovat tarkastaneet nämä todisteet, koska muutoin perusasetuksen 7 artiklan 4 kohdan a alakohta menettää kaiken tehokkuutensa verrattuna 7 artiklan 4 kohdan b alakohtaan ja yritysten, joita asia koskee, puolustautumisoikeuksien käyttämistä vaikeutetaan.
- 60 Yhteisön toimielimillä on tällainen tietojenantovelvollisuus jo ennen väli aikaisten tullien käyttöönottoa (asia C-49/88, Al-Jubail Fertilizer v. neuvosto, tuomio 27.6.1991, Kok. 1991, s. I-3187, 15 kohta; tullitariffeja ja kauppaa koskevan yleis-sopimuksen [jäljempänä GATT] polkumyöntikoodin 6 artiklan 7 kohta). Yhteisön toimielimet ovat aikaisemmin monesti ilmaisseet olennaisia tietoja jo ennen tällaisten tullien käyttöön ottamista, joten tämän käytännön voidaan katsoa sitovan niitä (asia C-16/90, Nölle, tuomio 22.10.1991, Kok. 1991, s. I-5163).
- 61 Kantajien mukaan yhteisön toimielimet ovat tässä asiassa rikkoneet perusasetuksen 7 artiklan 4 kohdan a ja b alakohtaa sekä loukanneet kantajien puolustautumisoikeuksia, koska ne eivät ole toimittaneet kantajille ajoissa riittäviä tietoja valittajan esittämistä väitteistä ja todisteista eivätkä väitettyjen tosiseikkojen todenmukaisuudesta ja merkityksellisyydestä ja huomioon otetuista todisteista (em. asia Al-Jubail Fertilizer v. neuvosto, tuomion 17 kohta).
- 62 Kantajat ovat ennen väli aikaisten tullien käyttöön ottamista saaneet mielestään niin riittämättömiä tietoja (ilmoitus menettelyn aloittamisesta, yhteenveto valituksesta, yhteisön tuottajan komission kyselylomakkeeseen antamien vastausten sellainen versio, joka ei ole luottamuksellinen), etteivät ne ole niiden perusteella voineet

tehokkaasti esittää näkökantaansa ensinnäkään viitehinnan laskemisesta, toiseksi polkumyyntimarginaalin laskemisesta ja kolmanneksi väitetyn vahingon luonteesta ja syystä. Kantajat ovat kuitenkin useaan otteeseen kiinnittäneet komission huomion tietojen riittämättömyyteen (17.4.1990 päivätyt kirjeet) ja kuulemistilaisuuden tarpeellisuuteen (17.4.1990, 28.6.1990 ja 8.11.1990 päivätyt kirjeet).

63 Kantajat saivat komission asetuksen antamisen jälkeen vain vähän lisätietoja etenkin tässä asiassa olennaisista seikoista eli viitehinnasta ja väitetystä vahingosta.

64 Viitehinnan osalta kantajat katsovat, että yhteisön toimielimet olisivat voineet antaa niille yksityiskohtaisemman erittelyn siihen sisältyneistä tekijöistä ja että ne olisivat voineet käyttää pienempää vaihteluväliä, koska viitehintaa ei laskettu HSC:n todellisten kustannusten perusteella vaan HSC:n sellaisten ekstrapoloitujen kustannusten perusteella, jotka perustuivat oletukseen siitä, että sen tuotantokapasiteetti on täydessä käytössä.

65 Vaikka viitehintaa muutettiin kahdesti syytä ilmoittamatta, yhteisön toimielimet eivät kantajien mukaan ole antaneet mielekästä selvitystä niistä perusoletuksista ja menetelmistä, joita oli käytetty erityisesti

— yhteisön tuottajan tuotantokapasiteetin ja kapasiteetin käyttöasteen määrittämisessä;

— sen toteamisessa, että yhteisön tuottaja olisi raskaasta velkaantumisestaan huolimatta voinut saavuttaa kannattavuusrajan ja saada 8 prosentin suuruisen voiton ennen kuin tuotannon aloittamisesta on kulunut 18 kuukautta;

— yhteisön tuottajalle maksettujen vientitukien kohdentamisessa;

- yhteisön tuottajan tehtaan, kiinteistön ja kaluston poistojen laskemisessa ja kymmenen vuoden poistoajan valinnassa;
- poikkeuksellisten käynnistämiskustannusten poistamisessa tai sivuuttamisessa (siitä, että kahta tarkemmin mainitsematonta erää lukuun ottamatta käynnistämiskustannuksia ei ollut sisällytetty viitehintaan, ilmoitettiin kantajille vasta 18.4.1991 päivätyllä kirjeellä eli sen jälkeen, kun huomautusten antamiselle varattu aika oli jo päättynyt).

66 Kantajat moittivat yhteisön toimielimiä myös siitä, etteivät ne ole täsmentäneet

- huomioon otettujen rahoituskustannusten lajia ja jakautumista;
- velkojen ja oman pääoman suhdetta;
- myyntikustannuksia, yleiskustannuksia ja hallinnollisia kustannuksia ja sitä, mihin investointeihin rahoituskustannukset liittyivät, vaikka yleiskustannusten, hallinnollisten kustannusten ja välittömien myyntikustannusten koostumus riippuu suoraan käytetystä kirjanpitojärjestelmästä ja laskelman käyttötarkoituksesta;
- etuyhteydessä olevilta yhtiöiltä ostettujen raaka-aineiden osuutta, millä on merkitystä arvioitaessa, missä määrin viitehinta oli laskettu markkinahintojen perusteella;
- sitä, missä määrin NSAG:n maksamat ja myös yhteisön tuottajaa hyödyttäneet markkinoiden kehittämiskustannukset oli otettu huomioon;
- yhteisön tuottajan DSM:lle maksamien yleiskustannusten prosenttiosuutta.

- 67 Yhteisön toimielimet eivät kantajan mukaan olleet selvittäneet, miten komission käyttämien menetelmien laajempi ilmaiseminen olisi voinut vahingoittaa yhteisön tuottajaa, eivätkä etenäkään sitä, miksi ei voitu käyttää kapeampia vaihteluvälejä ja miksi rahoituskustannusten jakoa ei voitu ilmoittaa edes prosentiosuuksina.
- 68 Yhteisön tuottajalle aiheutuneen vahingon osalta kantajat moittivat yhteisön toimielimiä siitä, etteivät ne olleet asianmukaisesti ilmoittaneet, mihin perustui se päätelmä, jonka mukaan tutkinnassa ei ollut ilmennyt polkumyyntinä tapahtuneen tuonnin lisäksi mitään muuta tekijää, joka olisi vaikuttanut vahingon syntymiseen, vaikka yhteisön tuottaja oli vasta aloittamassa toimintaansa ja oli uusi tulokas voimakkaasti kilpailluilla markkinoilla, jolla hinnat olivat olleet laskussa jo ennen sen ilmaantumista, ja vaikka se oli raskaasti velkaantunut ja sen tuotantokustannukset olivat kaksinkertaiset kantajiin verrattuna.
- 69 Kantajien mukaan yhteisön toimielimet eivät myöskään olleet ilmoittaneet, mistä syistä ne katsoivat, että aspartaamin hintojen lasku yhteisössä ja yhteisön tuottajan toiminnan aloittaminen olivat yhteydessä toisiinsa, vaikka ne olivat saaneet todisteet siitä, että hinnat olivat jatkuvasti laskeneet vuodesta 1983.
- 70 Yhteisön toimielimet eivät kantajien mielestä myöskään olleet ilmaisseet, mihin perustui se toteamus, jonka mukaan yhteisön tuottaja oli saavuttanut melko vähäisen markkinaosuuden, vaikka valituksen yhteenvedosta, joka ei ole luottamuksellinen, ilmenee yhteisön tuottajan saavuttaneen merkittävän markkinaosuuden tuotannon käynnistämistä seuranneiden 18 kuukauden aikana.
- 71 Kantajien mukaan yhteisön toimielimet loukkasivat lisäksi kantajien oikeutta todisteiden vilpittömään arviointiin; tällainen oikeus on vahvistettu edellä 60 kohdassa mainitussa asiassa Nölle annetussa tuomiossa.

- 72 Kantajat katsovat näin ollen, etteivät ne ole yhteisön toimielinten niille toimittamien tietojen perusteella voineet todeta komission erittelyssä mahdollisesti olevia virheitä eivätkä tehokkaasti muotoilla mielipidettään niistä tiedoista, joiden perusteella nämä toimielimet ovat tehneet päätelmänsä.
- 73 Yhteisön toimielimet eivät kantajien mukaan voi vedota luottamuksellisten tietojen salassa pitämistä koskevaan velvollisuuteen siten, että niiden yritysten, joita asia koskee, oikeus saada tietoja menettää olennaisen sisältönsä (asia 264/82, *Timex v. neuvosto ja komissio*, tuomio 20.3.1985, Kok. 1985, s. 849, 29 kohta).
- 74 Tutkimusmenettelyn kohteeksi joutuneen henkilön oikeuksien ja valittajan liikesalaisuutta koskevan oikeuden välisen ristiriidan ratkaisemiseksi ja edellisessä kohdassa mainitussa asiassa *Timex* vastaan neuvosto ja komissio annetussa tuomiossa ja edellä 60 kohdassa mainitussa asiassa *Al-Jubail Fertilizer* vastaan neuvosto annetussa tuomiossa kehitettyjen periaatteiden noudattamiseksi yhteisön toimielinten olisi vaadittava sellaisia asianmukaisia yhteenvetoja, jotka eivät ole luottamuksellisia ja joissa salassa pidettävien tietojen määrä on rajoitettu mahdollisimman pieneksi. Vaikka jokin tieto olisi tärkeä tutkinnan kohteeksi joutuneen osapuolen puolustautumisen kannalta, yhteisön toimielimet eivät voi ottaa sitä huomioon, jos valittaja ei suostu sen julkistamiseen.
- 75 Kantajat viittaavat oikeuskäytäntöön, jonka mukaan yhteisön viranomainen ei voi kilpailuoikeuden alalla pitää yritykselle raskauttavina sellaisia tosiseikkoja, olosuhteita tai asiakirjoja, joita viranomainen ei katso voivansa ilmaista, jos tämä ilmaisemisesta kieltäytyminen heikentää tämän yrityksen mahdollisuuksia tehokkaasti esittää näkökantansa näiden olosuhteiden todenmukaisuudesta tai merkityksellisyydestä, näistä asiakirjoista tai komission niiden perusteella tekemistä päätelmistä (asia 85/76, *Hoffman-La Roche v. komissio*, tuomio 13.2.1979, Kok. 1979, s. 461 ja 512; asia 107/82, *AEG v. komissio*, tuomio 25.10.1983, Kok. 1983, s. 3151 ja 3192 ja yhdistetyt asiat 43/82 ja 63/82, *VBVB ja VBBB v. komissio*, tuomio 17.1.1984, Kok. 1984, s. 19 ja 60). Se, että edellä mainituissa asioissa *Timex* vastaan neuvosto ja komissio ja *Al-Jubail Fertilizer* vastaan neuvosto kehitetyt säännöt säilyttäisivät mielekkyytensä, edellyttää kantajien mukaan väistämättä, että tätä kieltoa sovelletaan myös polkumyynnin vastaisessa menettelyssä.

- 76 Kun toimielimet vetoavat salassapitovelvollisuuteen, niillä on kantajien mukaan myös velvollisuus ilmoittaa, miksi pyydyt tiedot ovat luottamuksellisia ja miksi niistä ei voida laatia yhteenvetoa, joka ei ole luottamuksellinen.
- 77 Kantajien mukaan yhteisön toimielimet ovat tässä asiassa väistämättä käyttäneet perusteena joitakin tai peräti kaikkia yhteisön tuottajan väitteitä — vaikka vain välillisesti —, kun ne ovat suunnanneet tutkimuksen yhteisön tuottajan antamien tietojen mukaisesti. Jos yhteisön tuottajan esiin tuomista tosiseikoista ja olosuhteista olisi tietojen luottamuksellista käsittelyä koskevan velvollisuuden vuoksi ollut mahdotonta antaa riittävän laajaa yhteenvetoa, toimielimet eivät silloin olisi saaneet käyttää näitä tietoja tai niihin perustuvia muita tietoja päätöksensä tukena.
- 78 Asiakirjaan tutustumista koskevan oikeuden ja salassapitovelvollisuuden välinen ristiriita olisi joka tapauksessa ollut kantajien mukaan mahdollista ratkaista käyttämällä *administration protective order* -tyyppistä amerikkalaista menettelyä tai turvautumalla riippumattomaan asiantuntijaan, jota olisi pyydetty laatimaan yhteenveto, joka ei ole luottamuksellinen.
- 79 Koska kantajille ei ole annettu mahdollisuutta tehokkaasti ilmaista kantaansa niistä HSC:n esittämistä todisteista, joihin komission ja neuvoston asetukset perustuvat, näitä asetuksia annettaessa on kantajan mukaan rikottu yhteisön oikeuden keskeisiä menettelysääntöjä. Neuvoston asetuksen 1 ja 2 artikla on näin ollen kumottava.
- 80 Vastaaja ja väliintulija vaativat esitettyjen kanneperusteiden hylkäämistä väittäen pääasiallisesti, että yhteisön toimielimet ovat täyttäneet tietojenantovelvollisuutensa kantajia kohtaan, kun otetaan huomioon kantajien tietojensaantipyyntöjen yleisluonteisuus ja yhteisön toimielinten velvollisuus pitää salassa yhteisön tuottajaa koskevat luottamukselliset tiedot.

B Yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen arviointi asiasta

81 Puolustautumisoikeuksien kunnioittamisen periaate on yhteisön oikeuden perusperiaate. Polkumyynnillä tapahtuvaa tuontia vastaan suojautumisen osalta nämä oikeudet on ilmaistu perusasetuksen 7 artiklan 1 ja 4 kohdassa.

82 Perusasetuksen 7 artiklan 4 kohdan a ja b alakohdassa säädetään seuraavaa:

a) Valituksen tekijä sekä sellaiset tuojat ja viejät, joita asian tiedetään koskevan, — — voivat tutustua kaikkiin tietoihin, jotka — — [on] toimit[ettu] komissiolle, — — jos nämä tiedot liittyvät heidän etujensa puolustamiseen eivätkä ne ole 8 artiklassa tarkoitettuja luottamuksellisia tietoja ja jos komissio käyttää niitä tutkimuksessaan. — —

b) Tutkimuksen kohteena olevan tuotteen viejät ja tuojat — — voivat pyytää, että heille annetaan tietoja niistä tärkeimmistä tosiseikoista ja havainnoista, joiden perusteella on tarkoitus suositella lopullisten tullien määräämistä — — .”

83 Näiden tietojensaantia koskevien oikeuksien on oltava sopusoinnussa liikesalaisuuksien kunnioittamista koskevan yhteisön toimielinten velvollisuuden kanssa. Asianomaisille on joka tapauksessa hallinnollisen menettelyn aikana annettava mahdollisuus tehokkaasti esittää kantansa väitettyjen tosiseikkojen ja olosuhteiden todenmukaisuudesta ja merkityksellisyydestä ja niistä todisteista, joita komissio on käyttänyt polkumyynnin ja siitä aiheutuvan vahingon olemassaoloa koskevan väitteensä tukena (edellä 60 kohdassa mainittu asia Al-Jubail Fertilizer v. neuvosto, tuomion 17 kohta), ja tämä mahdollisuus on annettava viimeistään neuvoston asetuksen valmistelun aikana (ks. jäljempänä 87 kohta). Kun on kyse polkumyynnin vastaista neuvoston asetusta koskevasta kumoamiskanteesta, tuomioistuinten harjoittama valvonta voi kohdistua sekä komission asetuksen sisältöön että sen valmisteluun siltä osin kuin neuvoston asetuksessa viitataan komission asetukseen.

84 Ennen kuin tutkitaan, ovatko yhteisön toimielimet punninneet oikein luottamuksellisuusvelvoitteen ja puolustautumisoikeuksien kunnioittamisesta sekä perusasetuksen 7 artiklan 4 kohdan a ja b alakohdan ja 8 artiklan noudattamisesta aiheutuvat vaatimukset, on toisaalta tarkennettava tämän tapauksen asiayhteyttä tuomalla esiin markkinoiden erityispiirteet ja toisaalta selvítettävä, mitä seurauksia näistä erityispiirteistä on.

1. Markkinoiden erityispiirteet ja niistä aiheutuvat seuraukset

85 Aspartaamimarkkinoilla oli tutkimusvaiheen aikana poikkeuksellisia erityispiirteitä. Maailmassa oli ensinnäkin vain muutama aspartaamintoimittaja: toisaalta nämä kaksi kantajaa, jotka olivat ehdottomasti merkittävimmät toimittajat, ja toisaalta yhteisön tuottaja HSC. Kantajat olivat keskenään hyvin tiiviissä yhteistyössä, ja ne toteuttivat melkein kaiken myynnin yhteisössä yhteisen yrityksensä NSAG:n välityksellä. Toiseksi eri tuottajien valmistama aspartaami oli aivan sama tuote, ja kilpailu oli pääasiallisesti hintakilpailua.

86 Näistä erityispiirteistä seuraa, että kantajilla oli väistämättä perusteelliset tiedot markkinoista, joten ne saattoivat vähäisistäkin tiedoista tehdä yhteisön tuottajan tilannetta koskevia päätelmiä jopa siinä määrin, että ne olivat pian tutkimuksen aloittamisen jälkeen saaneet NSAG:n välityksellä käyttöönsä McKinseyn laatiman analyysin, jossa arvioitiin HSC:n tuotantokustannusten osatekijöitä ja rakennetta (ks. edellä 9 kohta). Tällaisessa tilanteessa yhteisön toimielinten oli oltava erityisen tarkkoina, etteivät ne ilmaisisi sellaisia tietoja, joista kantajat olisivat voineet johtaa kaupallisesti arkaluonteisia tietoja, jotka olisivat voineet saattaa yhteisön tuottajan vaaraan. Sekä yhteisön tuottaja että kantajat ovat sitä paitsi painottaneet antamiensa tietojen luottamuksellisuutta.

2. Ennen lopullisten tullien käyttöön ottamista annettujen tietojen väitetty puutteellisuus

87 Vaikka kantajien tavoin katsottaisiin, että puolustautumisoikeuksien kunnioittamisen periaate vaatii, että viejille annetaan tietoja niistä tärkeimmistä tosiseikoista ja havainnoista, joiden perusteella väliaikaiset tullit on tarkoitus ottaa käyttöön, pelkäästään se, että näitä oikeuksia ei ole kunnioitettu, ei tee lopullisten tullien käyttöön ottamisesta annettua asetusta virheelliseksi. Tällainen asetus on erillinen suhteessa väliaikaisten tullien käyttöön ottamisesta annettuun asetukseen, vaikka se liittyykin viimeksi mainittuun asetukseen siinä määrin, että lopullisia tulleja koskeva asetus voi tietyissä olosuhteissa korvata väliaikaisista tulleista annettavan asetuksen (asia 56/85, Brother Industries v. komissio, tuomio 5.10.1988, Kok. 1988, s. 5655, 6 kohta; yhdistetyt asiat 294/86 ja 77/87, Technointorg v. komissio ja neuvosto, tuomio 5.10.1988, Kok. 1988, s. 6077, 12 kohta; yhdistetyt asiat C-305/86 ja C-160/87, Neotype Techmashexport v. komissio ja neuvosto, tuomio 11.7.1990, Kok. 1990, s. I-2945, 13 kohta ja asia T-208/95, Miwon v. komissio, määräys 10.7.1996, Kok. 1996, s. II-635, 20 kohta), joten lopullisten tullien käyttöön ottamisesta annetun asetuksen pätevyyttä on arvioitava suhteessa sen antamista koskeviin sääntöihin. Jos lopullisten tullien käyttöön ottamista koskevaa asetusta annettaessa on korjattu väliaikaisten tullien käyttöön ottamista koskevaa asetusta annettaessa tapahtunut virhe, viimeksi mainitun asetuksen lainvastaisuus ei aiheuta lopullisten tullien käyttöön ottamista koskevan asetuksen lainvastaisuutta. Vain jos tätä virhettä ei ole korjattu ja jos lopullisten tullien käyttöön ottamisesta annetussa asetuksessa viitataan väliaikaisen tullin käyttöön ottamisesta annettuun asetukseen, viimeksi mainitun asetuksen lainvastaisuus aiheuttaa myös ensin mainitun asetuksen lainvastaisuuden.

88 Tässä asiassa on näin ollen tutkittava, onko niiden osapuolten, joita asia koskee, puolustautumisoikeuksia kunnioitettu valmisteltaessa lopullisen tullin käyttöön ottamista ja väliaikaisten tullien lopullista kantamista koskevaa riidanalaista asetusta.

3. Annettujen tietojen väitetty puutteellisuus perusasetuksen 7 artiklan 4 kohdan a alakohdan huomioon ottaen (HSC:n toimittamat tiedot)

89 Perusasetuksen 7 artiklan 4 kohdan a alakohdan mukaan valituksen tekijä sekä sellaiset tuojat ja viejät, joita asian tiedetään koskevan, voivat tutustua kaikkiin

tietoihin, joita ne osapuolet, joita tutkimus koskee, ovat toimittaneet komissiolle, lukuun ottamatta yhteisön tai sen jäsenvaltioiden viranomaisten laatimia sisäisiä asiakirjoja, jos tiedot ensinnäkin liittyvät näiden etujen puolustamiseen, jos ne toiseksi eivät ole 8 artiklassa tarkoitettuja luottamuksellisia tietoja, kolmanneksi jos komissio on käyttänyt niitä tutkimuksessaan ja neljänneksi jos se, joka haluaa tutustua tietoihin, esittää siitä pyynnön kirjallisesti.

- 90 Perusasetuksen 8 artiklan 2 kohdan a alakohdassa säädetään, että neuvosto, komissio, jäsenvaltiot sekä niiden palveluksessa olevat eivät saa ilman tiedot toimittaneen osapuolen nimenomaista lupaa ilmaista tätä asetusta sovellettaessa saatuja tietoja, jotka tämä on pyytänyt käsittelemään luottamuksellisina. Perusasetuksen 8 artiklan 2 kohdan b alakohdan mukaan luottamuksellista käsittelyä koskevassa pyynnössä on esitettävä, miksi tiedot ovat luottamuksellisia. Pyyntöön mukana on myös toimitettava tietoja koskeva yhteenvedo, joka ei ole luottamuksellinen, taikka selvitys syistä, joiden vuoksi tiedoista ei voida laatia yhteenvedoa. Perusasetuksen 8 artiklan 4 kohdan toisessa alakohdassa säädetään, että jos tiedot toimittanut osapuoli ei halua toimittaa yhteenvedoa tiedoista, joista voidaan laatia tällainen yhteenvedo, yhteisön toimielinten ei tarvitse ottaa näitä tietoja huomioon. Tässä artiklassa ei kuitenkaan aseteta niille velvollisuutta jättää tällaiset tiedot huomioon ottamatta.

- 91 Valituksen tekijä on tässä asiassa toimittanut yhteenvedoja, jotka eivät ole luottamuksellisia ja jotka komissio on antanut edelleen kantajille. Vaikka kantajien tavoin katsottaisiin, että näiden yhteenvedojen sisältö oli puutteellinen, yhteisön toimielimillä ei siltikään ole ollut velvollisuutta vaan enintään oikeus jättää ne huomiotta. Niillä on kuitenkin ollut velvollisuus antaa kantajille hallinnollisen menettelyn kuluessa mahdollisuus tehokkaasti ilmaista kantansa väitettyjen tosiseikkojen ja olosuhteiden todenmukaisuudesta ja merkityksellisyydestä ja niistä todisteista, joita komissio on käyttänyt polkumyynnin ja vahingon olemassaoloa koskevan väitteensä tukena. Näin ollen on tutkittava, ovatko yhteisön toimielimet täyttäneet tämän velvollisuuden.

4. Toimitettujen tietojen väitetty puutteellisuus perusasetuksen 7 artiklan 4 kohdan b alakohta huomioon ottaen

a) Mitä edellytyksiä tietojensaantipyynnöiden on täytettävä?

- 92 Perusasetuksen 7 artiklan 4 kohdan c alakohdan i alakohdan mukaan 7 artiklan 4 kohdan b alakohdan mukaiset tietojensaantipyynnöt on tehtävä kirjallisesti ja niissä on eriteltävä ne erityiskysymykset, joista tietoja pyydetään.
- 93 Yhteisön toimielinten toimittamien tietojen riittävyttä on arvioitava suhteessa pyydettyjen tietojen yksityiskohtaisuuteen.

b) Tässä tapauksessa esitettyjen tietojensaantipyynnöiden ja yhteisön toimielinten toimittamien tietojen tarkastelu

i) Yleiset tietojensaantipyynnöt

- 94 Kantajat ovat useaan otteeseen moittineet niille tiedoksi annettuja tietoja puutteelliseksi, mutta ne ovat kuitenkin vain yleisesti pyytäneet tietoja tärkeimmistä tosi-seikoista ja havainnoista, joiden perusteella komission oli tarkoitus suositella tullien määräämistä (ks. edellä 8, 16 ja 31 kohta).
- 95 Komissio on vastannut näihin yleisiin tietojensaantipyynnöihin 22.3.1991 päivätyllä kirjeellä (ks. edellä 25 kohta). Kun näiden pyyntöjen yleisluonteisuus otetaan huomioon, tämä kirje ja sen liitteet vastaavat perusasetuksen 7 artiklan 4 kohdan b alakohdassa asetettuja vaatimuksia. Kirjeessä ja sen liitteissä oli niin yksityiskohtaisia tietoja, että kantajilla oli mahdollisuus niiden perusteella tehokkaasti esittää

kantansa väitettyjen tosiseikkojen ja olosuhteiden todenmukaisuudesta ja merkityksellisyydestä ja niistä todisteista, joita komissio oli käyttänyt polkumyynnin ja vahingon olemassaoloa koskevan väitteensä tukena.

ii) Yksittäisiä seikkoja koskevat tietojensaantipyynnöt

Väitteet, jotka koskevat 14.12.1990 päivätyllä kirjeellä pyydettyjä tietoja

96 NSC on 14.12.1990 päivätyssä kirjeessään esittänyt myös tarkkoja kysymyksiä viitehinnasta. Sekä NSC että myös Ajico, joka ei kuitenkaan nimenomaisesti ollut yhtynyt NSC:n kysymykseen, ovat myöhemmin viitanneet tähän kirjeeseen pyytäen komissiota selventämään siihen annettuja vastauksia. Kantajat eivät ole hallinnollisen menettelyn aikana kuitenkaan ilmoittaneet, missä suhteessa yhteisön toimielinten toimittamat tiedot olivat puutteellisia, eivätkä täsmentäneet, mistä yksittäisistä kohdista ne olisivat halunneet lisätietoja.

97 Komissio vastasi näihin tietojensaantipyyntöihin 18.12.1990 päivätyllä kirjeellä (ks. edellä 15 kohta). On tutkittava, olivatko komission vastaukset niin riittäviä, että kantajat saattoivat puolustautua tehokkaasti. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa tutkii nämä vastaukset vain niiden kohtien osalta, joita kantajat ovat moittineet.

Kapasiteetin käyttöaste (ks. edellä 65 kohta, ensimmäinen luettelukohta)

98 Kantajat eivät voi moittia yhteisön toimielimiä siitä, etteivät nämä ole antaneet selvitystä yhteisön tuottajan tuotantokapasiteetin määrittämisessä käytetyistä perusolettamuksista ja menetelmistä, koska kantajat eivät ole pyytäneet tietoja näistä seikoista. Niiden tietojensaantipyyntö nimittäin koski viitehinnan määrittämisessä

käytettyä kapasiteetin käyttöastetta. Kantajat eivät voi tältä osin moittia yhteisön toimielimiä siitä, etteivät nämä ole täsmentäneet, oliko tämä käyttöaste tutkimusajanjakson lopussa todettu todellinen käyttöaste vai keskimääräinen käyttöaste. NSC pyysi 14.12.1990 päivätyssä kirjeessään tätä tietoa ainoastaan siinä tapauksessa, että prosenttiosuutta ei olisi voitu ilmoittaa luottamuksellisuuteen liittyvistä syistä. Koska komissio täsmensi käyttäneensä oletusarvona täyttä eli sadan prosentin käyttöastetta, sen ei tarvinnut vastata toissijaisesti esitettyyn kysymykseen. Koska kantajat eivät ole hallinnollisen menettelyn aikana pyytäneet tältä osin lisätäsmennyksiä, komission on katsottava vastanneen NSC:n esittämään kysymykseen täydellisesti. Koska ei ole kiistetty sitä, että komissio on käyttänyt perusteena tutkimusajanjakson lopussa todettua tuotantokapasiteetin maksimaalista käyttöä, toisin sanoen kantajille edullisinta oletusarvoa, kantajien mahdollisilla lisähuomautuksilla tältä osin ei sitä paitsi ole merkitystä komission käyttämän käyttöasteen osalta.

Aika, jonka on katsottu kuluvan kannattavuusrajan ja 8 prosentin voittomarginaalin saavuttamiseen (ks. edellä 65 kohta, toinen luetelmakohta)

- 99 Komissio on 18.12.1990 päivätyssä kirjeessä (ks. edellä 15 kohta) antamansa vastauksen lisäksi 22.3.1991 päivätyssä tiedoksiantokirjeessään (ks. edellä 25 kohta) todennut olevan tärkeitä, että käyttöön otettavat tullit kattavat vientihinnan ja viitehinnan eron; viitehinta on sellainen vähimmäishinta, jolla yhteisön teollisuus voi kattaa kustannuksensa ja saada kohtuullisen voittomarginaalin. Komissio on täsmentänyt ottaneensa tämän voittomarginaalin suuruutta arvioidessaan huomioon ensinnäkin sen, että yhteisön tuottaja oli juuri ohittanut käynnistysvaiheen, toiseksi epävarmuuden myynnin tulevasta kehityksestä, joka saattaisi olla yhtä

suotuisa kuin Yhdysvalloissa mutta joka saattaisi olla myös epäsuotuisa, ja kolmanneksi sen mahdollisuuden, että markkinoille tuodaan korvaavia tuotteita, jotka voivat lyhentää aspartaamin elinkaarta.

100 Näissä selvityksissä on riittävät tiedot niistä tärkeimmistä tosiseikoista ja havainnoista, joita kyseinen tietojensaantipyynnö koski.

101 NSC on 2.4.1991 päivätyssä kirjeessään sitä paitsi esittänyt näkökantansa tästä kysymyksestä, ja se on näin ollen pystynyt täysin käyttämään puolustautumisoi-keuksiaan (ks. edellä 31 kohta).

Yhteisön tuottajalle maksettujen vientitukien huomioon ottaminen ja niiden yhteensopivuus perustamissopimuksen kanssa (ks. edellä 65 kohta, kolmas luetel-makohta)

102 Komissio on 18.12.1990 päivätyssä kirjeessään ilmoittanut ottaneensa viitehintaa määrittäessään huomioon yhteisön tuottajalle maksetut vientituet, mutta se ei kuitenkaan ole ottanut kantaa siihen, ovatko vientituet yhteensopivia perustamissopi-muksen kanssa.

103 Kantajat eivät ole osoittaneet, miten yhteisön tuottajalle maksettujen vientitukien mahdollinen perustamissopimuksen vastaisuus olisi voinut johtaa alhaisempaan polkumyyntitulliin.

104 Tämän vuoksi se, että komissio ei antanut tietoja nimenomaisesti tältä osin, ei ole perusasetuksen 7 artiklan 4 kohdan rikkomista, eikä se siis voi johtaa riidanalaisen asetuksen kumoamiseen.

Viitehintaan sisältyvä prosenttiosuus yleiskustannuksista, jotka on maksettu osakkuusyhtiö DSM:lle (ks. edellä 66 kohta, kuudes luetelmakohta)

105 Komissio on 18.12.1990 antamassaan vastauksessa ainoastaan vahvistanut, että HSC oli osallistunut DSM:n yleiskulujen maksamiseen, ja todennut, ettei näiden kustannusten keinotekoinen kasvattaminen ollut HSC:n toisen osakkeenomistajan etujen mukaista.

106 Vaikka komissio ei vastannutkaan tähän kysymyksen selvästi, on kuitenkin todettava, ettei prosenttiosuuden ilmaiseminen olisi parantanut NSC:n mahdollisuuksia puolustaa etujaan. Se ei nimittäin olisi vielä tämän tiedon perusteella voinut muotoilla kantaansa näiden kulujen kohtuullisuudesta, ellei myös näiden kulujen erittelyä olisi ilmaistu. Yhteisön tuottajan yleiskustannukset, jotka ovat eräs tuotantokustannusten osatekijä, ovat kuitenkin luottamuksellisia tietoja, joita ei voitu antaa NSC:lle sellaisinaan (ks. asia 250/85, Brother Industries v. neuvosto, tuomio 5.10.1988, Kok. 1988, s. 5683, 34 kohta). Komissiolla oli siis täysi syy olla antamatta enempää tietoja kyseisestä seikasta.

NSAG:n suorittamat edistämistoimenpiteet (ks. edellä 66 kohta, viides luetelmakohta)

107 Kun komissiolta kysyttiin, oliko se ottanut huomioon sen, että HSC oli saattanut hyötyä NSAG:n toteuttamista markkinoiden kehittämistoimenpiteistä, se vastasi 18.12.1990 päivätyssä kirjeessään pyynnön vaikuttavan epäselvältä ja pyysi NSC:tä selventämään sitä. Koska komissiolle ei toimitettu selvennystä, yhteisön toimielimiä ei voida moittia siitä, etteivät ne ole vastanneet tähän kysymykseen laajemmin.

Muita yksittäisiä kohtia koskevat väitteet

Viitehinnan yksityiskohtainen koostumus

- 108 Aluksi on korostettava, että tullin määrän määrittämisessä käytetty viitehinta on laskettu pääasiallisesti yhteisön tuottajan tuotantokustannusten perusteella. Nämä tiedot ovat kuitenkin luottamuksellisia (edellä 106 kohdassa mainittu asia Brother Industries v. neuvosto, tuomion 34 kohta).
- 109 Kantajat ovatkin hallinnollisen menettelyn aikana valittaneet siitä, että viitehintaan sisällytettyjen kustannusten rakenne, sellaisena kuin se ilmenee komission 22.3.1991 päivätyn kirjeen liitteestä 3 (ks. edellä 25 kohta), sisältää liian vähän tietoja viitehinnan osatekijöistä. Tämän yleisluonteisen väitteen perusteella ja sen huomautuksen perusteella, jonka mukaan komissio ei ollut ilmaissut vahinkomarginaalin kannalta merkityksellisiä numero- ja tosiasiatietoja (ks. edellä 31 kohta), yhteisön toimielimet eivät voi saada selville, mitkä ovat ne tiedot, jotka eivät ole luottamuksellisia ja jotka olisivat parantaneet kantajien mahdollisuuksia puolustaa etujaan. Kun otetaan huomioon markkinoiden erityispiirteet, kantajien tiedot näistä erityispiirteistä ja eurooppalaisesta kilpailijastaan (ks. edellä 85 ja 86 kohta) sekä viitehinnan osatekijöiden äärimmäinen arkaluonteisuus, yhteisön toimielinten oli varottava ilmaisemasta tietoja, joiden perusteella kantajat olisivat voineet melko suurella tarkkuudella päätellä yhteisön tuottajan kulujen osatekijät, rakenteen ja lopuksi myös määrän. Koska nämä tiedot ovat luottamuksellisia (edellä 106 kohdassa mainittu asia Brother Industries v. neuvosto, tuomion 34 kohta), yhteisön toimielimet olisivat voineet arvioida, onko tässä asiassa velvoittavia luottamuksellisuusvaatimuksia noudattaen mahdollista ilmaista enemmän tietoja viitehinnasta, vain jos ne olisivat tienneet, mistä osatekijöistä kantajat tarkalleen halusivat saada enemmän tietoja, tai ainakin, missä tarkoituksessa kantajat halusivat saada näitä lisätietoja ja hyödyntää niitä.
- 110 Koska kantajat eivät toimineet niin, että yhteisön toimielimillä olisi ollut mahdollisuus arvioida tätä mahdollisuutta, kantajat eivät voi moittia näitä siitä, etteivät ne

ole toimittaneet kantajille yksityiskohtaisempaa erittelyä viitehinnasta kuin 22.3.1991 päivätyin komission kirjeen liitteessä 3 (ks. edellä 25 kohta). Etenkin koska kantajat eivät olleet pyytäneet yksittäisiä tietoja huomioon otettujen rahoituskustannusten lajista ja näiden kulujen kohdistamisesta eivätkä myöskään lainojen ja oman pääoman suhteesta, ne eivät voi moittia yhteisön toimielimiä siitä, ettivät toimielimet ole täsmentäneet näitä osatekijöitä.

- 111 Tapauksessa, jonka johdosta annettiin tuomio asiassa Timex vastaan neuvosto ja komissio (mainittu edellä 73 kohdassa), johon kantajat ovat vedonneet, yhteisön toimielimet ilmaisivat ainoastaan viitehinnan laskennassa käytetyt erät ilman numerotietoja. Tässä asiassa yhteisön toimielimet ovat sen sijaan ilmaisseet viitehinnan laskennassa käytetyt kustannusten osatekijät siten, että ne ovat antaneet numerotietona kunkin osatekijän osuuden kokonaiskustannuksista 10 prosentin tarkkuudella. Kun otetaan huomioon yhteisön tuottajan pyynnöt luottamuksellisesta käsittelystä, on katsottava, että kantajille on tässä tapauksessa annettu riittävät tiedot viitehinnan koostumuksesta.
- 112 Tapauksessa, jonka johdosta annettiin tuomio asiassa Al-Jubail Fertilizer vastaan neuvosto (mainittu edellä 60 kohdassa), johon kantajat ovat myös vedonneet, vastaaja ei kiistänyt, etteikö yhteisön toimielimillä ollut mahdollisuutta antaa kantajana olevalle yhtiölle sen puolustautumisoikeuksien käyttämisen kannalta hyödyllisiä tietoja, koska vastaaja ilmoitti komission antaneen kantajalle tällaisia tietoja kirjeitse. Riidanalainen asetus kuitenkin kumottiin, koska vastaaja ei ollut näyttänyt toteen, että kantaja oli saanut tämän kirjeen. Sitä vastoin nyt käsiteltävänä olevassa tapauksessa vastaaja väittää, että yhteisön toimielinten salassapitovelvollisuus oli estänyt näitä antamasta kantajille eräitä riidanalaisia tietoja.
- 113 Asiassa Nölle (mainittu edellä 60 kohdassa) yhteisöjen tuomioistuin ei julistanut riidanalaista asetusta pätemättömäksi puolustautumisoikeuksien loukkaamisen vuoksi vaan siitä syystä, että normaaliarvoa ei ollut määritetty perusasetuksen 2 artiklan 5 kohdan a alakohdassa tarkoitettulla ”asianmukaisella ja kohtuullisella

tavalla”. Seuraavan, perusasetuksen 2 artiklan 3 kohdan rikkomista koskevan kanneperusteen yhteydessä tutkitaan se, ovatko yhteisön toimielimet tässä asiassa sovellettavat säännökset huomioon ottaen ylittäneet harkintavaltansa normaaliarvon määrittämisessä.

Eräiden yhteisön tuottajan käynnistyskustannusten ottaminen huomioon viitehinnassa ja poistossa (ks. edellä 65 kohta, neljäs ja viides luetelmakohta)

114 NSC ja NSAG ovat 2.4.1991 päivätyissä huomautuksissaan (ks. edellä 31 kohta) väittäneet, että HSC:lla oli ollut huomattavia käynnistyskustannuksia ja -vaikeuksia ja että tehtaan käynnistyskustannuksia ei voitu ottaa huomioon viitehintaa laskettaessa. Ne totesivat myös, että asianajajan palkkioita, joita HSC:lle oli aiheutunut kantajien haastamisesta oikeuteen, ei voitu pitää tuotantokustannuksina tai että ne olisi ainakin jaksotettava. Kantajat eivät sitä vastoin pyytäneet komissiota täsmentämään niitä perusolettamuksia ja menetelmiä, joita viitehintaa laskettaessa oli käytetty käynnistyskustannusten kohdistamisessa (erityisesti poistomenetelmiä ja sitä, miksi yhteisön toimielimet olivat käyttäneet kymmenen vuoden poistoaikaa), eikä niitä kahta käynnistyskuluerää, jotka oli otettu huomioon.

115 Komissio on 18.4.1991 päivätyssä kirjeessään (ks. edellä 32 kohta) ilmoittanut, että lukuun ottamatta niitä kahta erää, jotka oli poistettu Alankomaiden sovellettavan lainsäädännön mukaisesti, käynnistyskustannukset ja myös asianajajan palkkiot oli jätetty pois laskelmasta.

116 Jos NSC:n ja NSAG:n 2.4.1991 päivätyt huomautukset pidetään perusasetuksen 7 artiklan 4 kohdan b alakohdassa tarkoitettuna tietojensaantipyynnönä, komission 18.4.1991 päivätyssä kirjeessä on vastattu siihen täydellisesti.

Etuyhteydessä olevilta yrityksiltä ostetut raaka-aineet (ks. edellä 66 kohta, neljäs luettelmakehta)

- 117 Kantajat eivät voi moittia yhteisön toimielimiä siitä, etteivät nämä ole toimittaneet kantajille tietoa yhteisön tuottajan etuyhteydessä olevilta yrityksiltä ostaman raaka-aineen osuudesta, koska kantajat eivät ole pyytäneet tietoja tästä yksityiskohdasta.

c) Päätelmä

- 118 Edellä olevasta seuraa, että kun otetaan huomioon etenkin markkinoiden erityispiirteet (ks. edellä 85 ja 86 kohta), kantajien perusteelliset tiedot näistä erityispiirteistä ja kantajien näihin tietoihin perustuva kyky tarpeen vaatiessa pyytää tarvitsemiaan, asiassa merkityksellisiä täsmennyksiä, yhteisön toimielimet ovat täyttäneet perusasetuksen 7 artiklan 4 kohdan a ja b alakohtaan perustuvan tietojentantovelvollisuutensa.
- 119 Tämän vuoksi kanneperuste on hylättävä.

Perusasetuksen 2 artiklan 3 kohdan rikkomista koskeva kanneperuste

Osapuolten väitteet ja niiden perustelut

- 120 Kantajat väittävät, että vastaaja on tehnyt ilmeisen arviointivirheen, jättänyt ottamatta huomioon tärkeitä osatekijöitä ja rikkonut perustamissopimusta ja perusasetusta, kun se on normaaliarvon määrittämiseksi verrannut Yhdysvaltojen kotimarkkinoiden hintoja yhteisön markkinoilla voimassa olleisiin hintoihin.

- 121 Kantajien mukaan perusasetuksen 2 artiklan 3 kohdan a ja b alakohdassa tarkoitettua asianmukaista vertailua ei voitu tehdä Yhdysvaltojen markkinoiden hintojen perusteella, eivätkä nämä hinnat olleet seurausta tavanomaisesta liiketoiminnasta. Kantajien mukaan Yhdysvaltain markkinoilla on — toisin kuin täydellisesti kilpailuilla yhteisön markkinoilla — vallinnut monopoli aspartaamia suojaavan patentin vuoksi. Markkinoilla, joilla ei ole kilpailua, yhteisön toimielinten on laskettava polkumyynti laskennallisen arvon perusteella. Kahden erityyppisen markkinan hintojen vertaileminen on kantajien mukaan kiellettyä, minkä yhteisöjen tuomioistuin on todennut edellä 106 kohdassa mainitussa asiassa Brother Industries vastaan neuvosto antamassaan tuomiossa. Myös australialaisia, sokeriliemessä olevia persikoita koskevassa tapauksessa tehdystä komission päätöksestä ilmenee, että se, onko markkinoilla kilpailua, on tärkeä peruste. Myös Yhdysvaltojen oikeuden mukaan on epäasianmukaista verrata hintoja ottamatta huomioon immateriaalioikeuksien suojaa (asia Lightweight Polyester Filament Fabric from Japan, 49 Fed. Reg. 472, 1984; asia Generic Cephalixin Capsules from Canada, 53 Fed. Reg. 47562, 1988).
- 122 Patentti antaa haltijalleen oikeuden korottaa hintaa lisällä, joka on palkkio keksinnöstä. Normaaliarvon määrittäminen sellaisten hintojen perusteella, jotka perustuvat patenttisuojaan, rankaisee patenttioikeuttaan käyttävää keksijää, vaikka sen enempää yhteisön oikeus kuin GATT:kaan eivät edellytä patentinhaltijan luopuvan tästä oikeudesta viennin yhteydessä. Se, että patentinhaltijaa vaaditaan myymään yhteisössä markkinahinnan ylittävällä hinnalla, on kantajien mielestä ulkomaisten patentinhaltijoiden syrjintää ja antaa yhteisön tuottajille perusteettoman edun.
- 123 Koska vastaaja ei ole ilmoittanut, mistä syystä se katsoo, että patenttisuojaan perustuvia hintoja voidaan verrata yhteisöön tapahtuvassa viennissä käytettyihin hintoihin, se on kantajien mukaan rikkonut perusteluvollisuuttaan (perustamis-sopimuksen 190 artikla).
- 124 Vastaaja vaatii tämän kanneperusteen hylkäämistä. Se kiistää sen, että normaaliarvo olisi määritetty lainvastaisesti, sillä se on laskettu tavanomaisten markkinavoimien määräämän hinnan perusteella, mikä mahdollistaa asianmukaisen vertailun.

125 Väliintulija toteaa lisäksi, ettei ole mitään syytä, miksei normaaliarvo voisi perustua hintoihin, joihin patentti vaikuttaa, jos nämä hinnat kuvastavat markkinoiden todellista tilannetta vientimaassa.

Yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen arviointi asiasta

126 Perusasetuksen mukaan polkumyyntitullien käyttöön ottamiselle ei vaadita muuta syytä kuin se, että kotimarkkinoiden (tässä tapauksessa Yhdysvaltojen markkinoiden) hintojen ja vientimarkkinoiden (tässä tapauksessa yhteisön markkinoiden) hintojen välillä on vahinkoa aiheuttava ero.

127 Markkinoiden rakennetta tai kilpailun astetta koskevat perusteet eivät sellaisinaan määrää, että on käytettävä laskennallisen normaaliarvon menetelmää eikä todellisiin hintoihin perustuvan normaaliarvon menetelmää, jos todelliset hinnat ovat seurausta markkinavoimien vaikutuksesta. Kuten komissio on asetuksessaan todennut (johdanto-osan 16 kappale, joka on vahvistettu neuvoston asetuksen johdanto-osan 8 kappaleessa), ”Yhdysvaltojen ja yhteisön markkinoilla on eroa hintojen joustavuudessa”, joka on ”edellytyksenä hintojen muuntelulle”, ja jos hintajoustavuuden erot pitäisi ottaa huomioon, ”polkumyynti ei koskaan olisi rangaistavaa”. Koska kantajat eivät olleet näyttäneet toteen, että normaaliarvon määrittämisessä käytetyt hinnat eivät olleet seurausta markkinavoimien vaikutuksesta tai että ne eivät kuvastaneet Yhdysvaltojen markkinoiden todellista tilannetta, ei ollut mitään syytä käyttää laskennallista normaaliarvoa Yhdysvaltojen markkinoilla tosiasiallisesti maksettujen hintojen sijasta.

128 Riidanalainen asetus ei myöskään millään tavalla ole vienyt kantaja NSC:ltä sen amerikkalaista patenttia, koska päätös ei ole loukannut kantajan oikeutta estää kolmansia valmistamasta ja myymästä aspartaamia Yhdysvalloissa kyseisen patentin voimassaolon päättymiseen saakka eikä kantajan oikeutta maksimoida hintansa näillä markkinoilla. Patentin suoma tuotanto- ja myyntimonopoli antaa patentinhaltijalle mahdollisuuden saada takaisin tutkimus- ja kehityskustannukset, joita on

aiheutunut paitsi menestyksekkäistä myös epäonnistuneista hankkeista. Tämä on yksi taloudellinen lisäperuste käyttää normaaliarvon määrittämisessä patenttisuojaan perustuvia hintoja.

- 129 Kantajat eivät ole näin ollen näyttäneet toteen, että yhteisön toimielimet olisivat tehneet oikeudellisen virheen tai arvioineet tosiseikkoja ilmeisen virheellisesti, kun ne ovat määrittäneet tuontiaspartaamin normaaliarvon sellaisten Yhdysvaltojen hintojen perusteella, joihin patenttisuojaa vaikutti.
- 130 Väitteestä, jonka mukaan näiden hintojen valitsemista normaaliarvon perusteeksi on perusteltu puutteellisesti, on todettava, että vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan perustamissopimuksen 190 artiklassa määrätyissä perusteluissa on selkeästi ja yksiselitteisesti ilmaistava yhteisön toimielimen tekemän riidanalaisen toimenpiteen perustelut siten, että henkilöille, joita toimenpide koskee, selviää sen syyt, jotta he voivat puolustaa oikeuksiansa, ja että yhteisöjen tuomioistuimet voivat valvoa toimenpiteen laillisuutta (asia 203/85, Nicolet Instrument, tuomio 26.6.1986, Kok. 1986, s. 2049, 10 kohta; asia 240/84, NTN Toyo Bearing ym. v. neuvosto, tuomio 7.5.1987, Kok. 1987, s. 1809, 31 kohta ja asia 255/84, Nachi Fujikoshi v. neuvosto, tuomio 7.5.1987, Kok. 1987, s. 1861, 39 kohta).
- 131 Tässä tapauksessa riidanalaisessa asetuksessa vahvistetaan (johdanto-osan 8 kappale) komission asetuksen johdanto-osan 12—19 kappale.
- 132 Väitteestä, jonka mukaan Yhdysvaltojen hinnat eivät olleet todella vertailukelpoisia aspartaamilla Yhdysvalloissa olevan teollisoikeudellisen suojan vuoksi, komissio kuitenkin toteaa asetuksensa johdanto-osan 18 kappaleessa seuraavaa:

”Komissio katsoo tämän väitteen olevan perusteeton. Sekä yhteisön oikeus että kansainvälinen oikeus tuomitsevat hintojen vahinkoa aiheuttavan muuntelun riippumatta muuntelun syystä. Patentti Amerikan yhdysvalloissa ei sinänsä määritä

kotimarkkinoiden hintojen tasoa. Jos viejä käyttää hyväkseen asemaansa patentin haltijana noudattaakseen kotimarkkinoillaan korkeampia hintoja kuin vientimarkkinoillaan, sen on kannettava seuraukset itse tekemästään päätöksestä. Ei ole mitään syytä, minkä vuoksi hintojen muuntelun osalta, siinä määrin kuin muuntelu aiheuttaa yhteisön teollisuudelle huomattavaa vahinkoa, välttyttäisiin polkumyynnistä säännösten soveltamiselta.”

133 Nämä seikat riittävät siihen, että niille, joita asia koskee, selviää toimenpiteen syyt, jotta ne voivat puolustaa oikeuksiaan, ja että yhteisöjen tuomioistuimet voivat valvoa toimenpiteen laillisuutta. Asetusta on näin ollen perusteltu riittävästi tältä osin.

134 Tästä seuraa, että kanneperuste on hylättävä.

Perustamissopimuksen ja perusasetuksen 2 artiklan 1 kohdan sekä 4 ja 13 artiklan rikkomista ja polkumyöntitullin virheellistä laskemista koskeva kanneperuste

Osapuolten väitteet ja niiden perustelut

135 Kantajat katsovat ensinnäkin, että yhteisön toimielimet ovat arvioineet kantajien esittämiä todisteita ilmeisen virheellisesti ja rikkoneet vahingon toteamiseen liittyviä GATT:n polkumyöntikoodin määräyksiä ja perusasetuksen säännöksiä.

136 Kantajien mukaan niiden esittämät todisteet osoittivat, että yhteisön tuottaja ei ollut kärsinyt huomattavaa vahinkoa ja että se oli saavuttanut niin hyviä tuloksia kuin se saattoi kohtuudella odottaa. HISC ei olisi kohtuudella voinut odottaa saavansa tuotannon käynnistämistä seuraavana vuonna voittoa tai ainakaan 8 prosentin suuruisia voittoja.

- 137 Kun tutkinta alkoi, yhteisön tuottajan tuotanto oli ollut käynnissä alle kuusi kuukautta ja se oli edelleen käynnistysvaiheessa. Koska yhteisön tuottaja oli uusi tulokas markkinoilla, sillä oli kantajien mukaan edessään useita esteitä, kuten kantajien etumatka teknologiassa, suurtuotannon etujen puuttuminen käynnistysvaiheen aikana ja opetteluvaihe. Yhteisön tuottajan toiminta oli tehotonta, vaikka huomioon olisi otettu tuotantokapasiteetin melko alhainen käyttöaste. Sen kustannukset olivat kantajien mukaan erittäin korkeat (ks. komission asetuksen johdanto-osan 49 kappale, jossa mainitaan huomattavat käynnistämiskustannukset). Kantajat toteavat erityisesti, että yhteisön tuottajan rahoituskustannukset olivat 5—15 prosenttia sen kokonaiskustannuksista, mikä viittaa huomattavaan velkaantumiseen.
- 138 Kantajat korostavat yhteisön tuottajan toimineen markkinoilla, joita leimasi markkinavoimien aiheuttama aspartaamin hintojen lasku. Se, että yhteisön markkinoilla kilpaili myös useita muita voimakkaita ja halpoja makeutusaineita, mikä johtui tiukkojen lainsäädännöllisten rajoitusten puuttumisesta ja siitä, että yhteisön kuluttajat ovat amerikkalaisia ja japanilaisia kuluttajia vähemmän huolissaan näiden tuotteiden terveydellisistä vaikutuksista, oli johtanut huomattavaan hintojen laskuun, joka alkoi jo vuonna 1983 eli viisi vuotta ennen kuin HSC aloitti tuotannon.
- 139 Näistä olosuhteista huolimatta yhteisön tuottaja oli saavuttanut merkittävän osuuden aspartaamin myynnissä. Kantajien mukaan ei ole näytetty toteen, että korkeammasta hintatasosta aiheutuva kysynnän vähentyminen ei olisi tehnyt tulojen kasvua mahdolliseksi eikä etenäkään sitä, että korkeampi hintataso olisi ratkaissut HSC:n tuotantokapasiteetin alikäyttöongelman. Kun otetaan huomioon, että NSC:n patentin voimassaoloaika oli piakkoin päättymässä, yhteisön tuottajalla olisi ollut hyvät mahdollisuudet aloittaa myynti erittäin tuottoisilla Yhdysvaltain markkinoilla ja lisätä suurtuotannolla saavutettavia etuja.
- 140 Kantajien esittämistä todisteista — erityisesti McKinseyn tutkimuksesta (ks. edellä 9 kohta) — ilmenee, että kehitysvaiheessa olevilla markkinoilla toimintansa aloittava yritys ei voi odottaa saavuttavansa kannattavuusrajaa ensimmäisinä toimintavuosinaan. Kantajien mukaan on harhakuvitelmaa ajatella, että vakiintuneiden

tuottajien asiakkaita on mahdollista viedä ilman huomattavaa alihinnoittelua. Kilpaileva toimittaja, joka pyrkii kasvattamaan markkinaosuuttaan alihinnoittelulla, aiheuttaa sitä paitsi itse riskin hintojen laskevan kehityksen kiihdyttämisestä ja siitä, ettei se saa muuta kuin symbolisen markkinaosuuden, etenkin kun hinnat olivat jo alhaisia korvaavien tuotteiden aiheuttaman kilpailun vuoksi.

- 141 Kantajat ovat vastauskirjelmävaiheessa moittineet yhteisön toimielimiä siitä, etteivät ne olleet ilmoittaneet, millä perusteella HSC:n olisi pitänyt saavuttaa korkeampi tuotantokapasiteetin käyttöaste tai kyetä heti myymään kaikki aspartaami, jonka se pystyi tuottamaan.
- 142 Toiseksi kantajat väittävät komission olleen väärässä todetessaan, että riidanalainen tuonti oli aiheuttanut väitetyn vahingon ja erityisesti että "NSAG:n vientihintojen lasku oli tapahtunut samaan aikaan kun valituksen tekijä oli ilmaantunut yhteisön markkinoille" (komission asetuksen johdanto-osan 45 kappale).
- 143 Toteamusta, jonka mukaan kilpailu kiihtyi, kun patenttien voimassaolo päättyi yhteisössä vuosien 1986 ja 1988 välillä (komission asetuksen johdanto-osan 54 kappale), ei voida sovittaa yhteen sen päätelmän kanssa, että riidanalainen tuonti aiheutti hintojen laskun. Kantajien mukaan kysynnän kasvu, syklamaattien kieltäminen ja sakkariinin käytön estämiseen tähtäävät suositukset sekä NSC:n patentti olivat sitä vastoin aiheuttaneet hintojen nousua Yhdysvaltain markkinoilla.
- 144 Yhteisön toimielimet ovat aikaisemmin ottaneet huomioon sellaisia tekijöitä, joita on tässäkin tapauksessa, kuten yhteisön sisäisen kilpailun ja yhteisön tuottajien erittäin korkeat kustannukset, ja ne ovat niiden perusteella katsonneet, ettei kyseisen tuonnin ja yhteisön tuotannon kärsimän vahingon välillä ollut syy-yhteyttä (Saksan demokraattisesta tasavallasta, Puolasta ja Jugoslaviasta peräisin olevan

portlandsementin tuontia koskevan polkumyynnin vastaisen menettelyn saattamisesta päätökseen 17 päivänä heinäkuuta 1986 tehty komission päätös 86/344/ETY [EYVL L 202, s. 43, johdanto-osan 24 kappale]).

- 145 Kolmanneksi kantajat moittivat yhteisön toimielimiä siitä, että ne ovat rikkoneet perusasetuksen 13 artiklan 3 kohtaa, koska ne ovat yliarvioineet väitetyin vahingon poistamiseen tarvittavan polkumyyntitullin määrän. Kantajien mukaan tämä tulli on määritetty sellaisen viitehinnan perusteella, jonka laskennassa yhteisön toimielimet ovat käyttäneet yhteisön tuottajan kustannuksia. Koska nämä kustannukset olivat liian suuria, viitehintaa olisi pitänyt laskea jommankumman viejän tai jonkun samanlaisen alan tuottajan kustannusten perusteella tai viitehinnan olisi toissijaisesti pitänyt olla sama kuin yhteisön hinta tai alihinnoittelutapauksessa sama kuin yhteisön hinta korotettuna todetulla alihinnoittelun määrällä, kuten yhteisön toimielimet ovat muissa tapauksissa tehneet (ks. esim. väliaikaisen polkumyyntitullin käyttöön ottamisesta Korean tasavallasta peräisin olevien pienten väritelevisiovastaanottimien tuonnissa 24 päivänä lokakuuta 1989 annettu komission asetus (ETY) N:o 3232/89 [EYVL L 314, s. 1] ja väliaikaisen polkumyyntitullin käyttöön ottamisesta Kiinan kansantasavallasta ja Hong Kongista peräisin olevien pienten väritelevisiovastaanottimien tuonnissa 11 päivänä tammikuuta 1991 annettu komission asetus (ETY) N:o 129/91 [EYVL L 14, s. 31]). Eräissä tapauksissa yhteisön toimielimet ovat käyttäneet jopa tehokkaimman tuottajan kustannuksia.
- 146 Vaikka myönnettäisiin, että tuonti on yksinään aiheuttanut väitetyin vahingon, viitehintaa on kantajien mukaan kuitenkin virheellinen. Koska yhteisön toimielinten käyttämät tuotantokustannukset ovat näin valtavat, kyseessä täytyy olla laskuvirhe.
- 147 Vastaaja ja väliintulija vaativat näiden kanneperusteiden hylkäämistä. Ne korostavat määrittäneensä vahingon, todenneensa vahingon ja polkumyynnillä tapahtuneen tuonnin välillä olevan syy-yhteyden ja laskeneensa polkumyyntitullin ottaen asianmukaisesti huomioon sen, että yhteisön tuottaja oli uusi tulokas markkinoilla

ja ettei sen tehokkuus siksi ollut yhtä hyvä kuin kantajien. Vastaaja ja väliintulija kiistävät myös sen, että muiden makeutusaineiden hintakilpailu olisi ollut kovaa ja että tämä olisi voinut aiheuttaa vahingon.

Yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen arviointi asiasta

148 Vahingon sekä sen ja polkumyynnillä tapahtuneen tuonnin välisen syy-yhteyden määrittäminen edellyttää monitahoisten taloudellisten kysymysten arviointia. Yhteisön toimielimillä on tätä tehdessään laaja harkintavalta (ks. esim. asia C-69/89, Nakajima v. neuvosto, tuomio 7.5.1991, Kok. 1991, s. I-2069, 86 kohta ja asia T-164/94, Ferchimex v. neuvosto, tuomio 28.9.1995, Kok. 1995, s. II-2681, 111 ja 131 kohta).

149 Vastaaja on riidanalaisessa asetuksessa (johdanto-osan 26 kappale) todennut seuraavaa:

” — — seuraavia tekijöitä on otettu huomioon määritettäessä sitä, onko kyseinen yhteisön teollisuus kärsinyt huomattavaa vahinkoa:

yhteisön tuottaja on aloittanut aspartaamin myynnin vuonna 1988 ja on onnistunut hallitsemaan suhteellisen vaatimatonta osaa yhteisön markkinoista, jotka ovat enimmäkseen amerikkalaisten ja japanilaisten tuottaja/viejien hallussa. Amerikkalaiset kilpailijat ovat vastanneet tähän markkinoille tuloon laskemalla äkillisesti hintojaan, mikä on aiheuttanut yhteisön teollisuudelle huomattavia tappioita, jotka ovat estäneet sitä lisäämästä tuotantokapasiteettiensa käyttöä siinä määrin, että se olisi voinut hyötyä suurtuotannon eduista. Tutkimusajanjakson lopussa nämä tappiot olivat niin suuret, että ne välittömästi uhkasivat alan teollisuuden clinkelpoisuutta.”

- 150 Yhteisön tuottajan väitetystä tehottomuudesta on todettava, että vaikka yhteisön tuottajalla olisi muistakin syistä kuin polkumyynnistä aiheutuvia vaikeuksia, tältä tuottajalta ei sen perusteella voida poistaa kaikkea suojaa polkumyynnin aiheuttamia vahinkoja vastaan (edellä 106 kohdassa mainittu asia *Brother Industries v. neuvosto*, tuomion 42 kohta ja yhdistetyt asiat 277/85 ja 300/85, *Canon ym. v. neuvosto*, tuomio 5.10.1988, *Kok.* 1988, s. 5731, 63 kohta).
- 151 Yhteisön tuottaja oli tutkimusajanjaksona vielä käynnistysvaiheessa. Asiakirjasta, jonka kantajat esittivät vastauksena ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen 22.1.1997 esittämiin kysymyksiin, ilmenee, että kantajien tuotantokustannukset kahtena ensimmäisenä tuotantovuonna olivat yli kaksinkertaiset verrattuina tutkimusajanjakson aikaisiin tuotantokustannuksiin. Vaikka kantajien tavoin katsottiin, että niiden tuotantokustannukset olivat noin puolet yhteisön tuottajan tuotantokustannuksista tutkimusajanjaksona, yhteisön toimielimet eivät ylittäneet harkintavaltaansa käyttäessään yhteisön tuottajan kustannuksia perustana määrittäessään sitä viitehintaa, jonka alittamisen on katsottava aiheuttavan vahinkoa yhteisön tuottajalle.
- 152 Halvempien korvaavien makeutusaineiden kilpailun osalta riidanalaisen asetuksen johdanto-osan 31 kappaleesta voidaan päätellä vastaajan arvioineen, että muiden voimakkaiden makeutusaineiden tarjonta markkinoilla ei merkittävästi vaikuttanut aspartaamin hintaan eikä se aiheuttanut hintojen laskua siitä alkaen, kun yhteisön tuottaja päätti aloittaa toiminnan markkinoilla. Vastaaja on ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen 22.1.1997 esittämiin sekä istunnossa esitettyihin kysymyksiin antamissaan vastauksissa täsmentänyt, että muiden makeutusaineiden aiheuttama kilpailu oli vähäistä aspartaamin erityisominaisuuksien ja erityisesti sen maun vuoksi.
- 153 Koska aspartaamin maku on parempi kuin muiden makeutusaineiden, se vastaajan päätelmä, jonka mukaan muiden halvempien voimakkaiden makeutusaineiden tarjonta markkinoilla ei vaikuttanut aspartaamin kysyntään, on uskottava, kun otetaan huomioon seuraavat seikat, jotka ilmenevät asiakirja-aineistosta ja erityisesti

taulukoista, jotka sisältyvät siihen konsulttitoimisto LMC Internationalin raporttiin, joka laadittiin maaliskuussa 1997 kantajien pyynnöstä vastaukseksi ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen 22.1.1997 esittämiin kysymyksiin. Ensinnäkin aspartaamin onnistui tunkeutua markkinoille, vaikka se oli muita makeutusaineita kalliimpaa. Toiseksi makeutusaineiden käyttäjät eivät osta pelkästään kaikkein halvimpia makeutusaineita, koska aspartaamin kysyntä yhteisössä on kasvanut polkumyynitullien käyttöön ottamisen jälkeen. Kolmanneksi voimakkaan makeutusaineen osuus lopputuotteen kokonaiskustannuksista on erittäin pieni.

154 Näissä olosuhteissa on myös uskottavaa, että aspartaamin tuottaja — vaikka se olisi uusi tulokas markkinoilla — voisi saavuttaa 8 prosentin voiton 18 kuukaudessa, etenkin kun tämä prosenttiluku on määritetty suhteessa fiktiivisiin tuotantokustannuksiin, jotka perustuvat oletukseen tuotantokapasiteetin täydestä käytöstä. Tämän päätelmän uskottavuutta vahvistaa se, että käyttäjien voidaan olettaa suhtautuvan myönteisesti uuteen tulokkaaseen markkinoilla, joilla vallitsee monopoli.

155 Aspartaamin hinnan laskusta yhteisössä on todettava, että kantajat eivät ole osoittaneet vääräksi vastaajan ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen 22.1.1997 esittämiin kysymyksiin vastaukseksi antamaa selvitystä, jonka mukaan kustannusten lasku saattoi selittää hintojen laskun vuosina 1983—1987 mutta ei myöhempää pudotusta. Kantajat eivät ole myöskään kiistäneet vastaajan väitettä, jonka mukaan hintojen laskun ja kantajien tuotantokustannusten laskun välinen erotus on kasvanut vuodesta 1986 alkaen, koska hintojen lasku on kiihtynyt tuotantokustannusten laskuun verrattuna.

156 Vaikka väittämä, jonka mukaan ”NSAG:n vientihintojen lasku oli tapahtunut samaan aikaan kun valituksen tekijä oli ilmaantunut yhteisön markkinoille” (komission asetuksen johdanto-osan 45 kappale ja neuvoston asetuksen johdanto-osan 30 kappale), ei olisikaan kovin perusteltu, täysin uskottavana on sitä vastoin pidettävä väitettä, jonka mukaan ”[p]äätös alentaa hinnat tappiolliselle tasolle on selvästikin NSAG:n sekä amerikkalaisen ja japanilaisen viejän vastuulla, ja tämän hintapolitiikan vaikutuksia ei voi laittaa niiden vaikeuksien tiliin, joita HISC:llä on

ollut tuotantomenetelmänsä kanssa” (komission asetuksen johdanto-osan 49 kappale ja neuvoston asetuksen johdanto-osan 33 kappale).

- 157 Kantajat eivät kiistä NSC:n toimitusjohtajan todenneen vuonna 1989 (ks. alankomaalaisen sanomalehden *De Financiële Telegraafin* artikkeli 2.9.1989, joka on vastineen liitteenä) seuraavaa: ”Maar de prijs is geen punt. Wij zullen zonodig onder de prijs van iedere concurrent duiken. Dat kunnen we ons veroorloven omdat wij meer dan ieder ander hebben kunnen investeren in efficiency, daartoe in staat gesteld door de ruime middelen waarover wij dank zij ons patent konden beschikken.” (Hinta ei ole ongelma. Voimme tarvittaessa alittaa jokaisen kilpailijan hinnan, koska patentin suomien merkittävien varojen turvin olemme voineet investoida tehokkuuteen muita enemmän.) Kantajat eivät kiistä todella harjoittaneensa alihinnoittelua (komission asetuksen johdanto-osan 40 kappale ja neuvoston asetuksen johdanto-osan 26 kappale), lisänneensä vientiään yhteisöön absoluuttisesti (komission asetuksen johdanto-osan 37 kappale ja neuvoston asetuksen johdanto-osan 26 kappale) ja laskeneensa hintojaan merkittävästi (komission asetuksen johdanto-osan 39 kappale ja neuvoston asetuksen johdanto-osan 26 ja 31 kappale).
- 158 Tästä seuraa, että kantajat eivät ole näyttäneet toteen, että vastaaja olisi ylittänyt harkintavaltansa katsoessaan, että yhteisön tuottaja on kärsinyt vahinkoa ja että polkumyynnillä tapahtunut tuonti on vahingon syy.
- 159 Käyttöön otetun tullin määrä vastaa viitehinnan eli sen vähimmäishinnan, jota on käytettävä tuotaessa aspartaamia yhteisöön, jottei yhteisön tuotannolle aiheutettaisi vahinkoa, ja vientihinnan erotusta. Edellä 150—158 kohdassa tehdyistä päätelmistä seuraa, ettei ole näytetty toteen, että yhteisön toimielimet olisivat käyttäneet epäasianmukaisia perusteita laskiessaan vahingon poistamiseen tarvittavan tullin määrää. Mahdollisesta laskuvirheestä on todettava, että kantajat päättelevät sen olemassaolon siitä, että viitehinnan määrittämisessä huomioon otetut kustannukset olivat yli kaksinkertaiset niiden omiin kustannuksiin verrattuina. Edellä olevasta

151 kohdasta ilmenee, että on uskottavaa, että aspartaamintuottajan tuotantokustannukset käynnistysvaiheessa ovat yli kaksi kertaa suuremmat kuin kokeneen tuottajan kustannukset. Tämä ei kuitenkaan ole riittävä näyttö viitehinnan laskennassa tapahtuneesta virheestä eikä edes aiheutuneesta virheestä.

- 160 Sen päätelmän, jonka mukaan HSC:n olisi pitänyt voida saavuttaa korkeampi tuotantokapasiteetin käyttöaste, perustelujen puutteellisuutta koskeva kanneperuste on esitetty vasta vastauskirjelmävaiheessa. Se on siten esitetty liian myöhään eikä sitä siis voida tutkia. Sitä ei näin ollen ole tarkasteltava.
- 161 Edellä olevasta seuraa, että tutkitut kanneperusteet on hylättävä.

III *Ainoastaan asiassa T-159/94 esitetyt kanneperusteet*

Olennaisten menettelymääräysten ja perustamissopimuksen 190 artiklan rikkominen

Osapuolten väitteet ja niiden perustelut

- 162 Kantaja Ajico väittää yhteisön toimielinten rikkoneen sen puolustautumisoikeuksia (asia 17/74, Transocean Marine Paint v. komissio, tuomio 23.10.1974, Kok. 1974, s. 1063, 15 kohta; Kok. Ep. II, s. 363) sekä GATT:n polkumyyntikomitean 8.5.1984 parhaista saatavissa olevista tiedoista antaman GATT:n suosituksen (GATT, BISD, 31. täydennysosa, s. 283) 6 artiklan 8 kohtaa. Komission kanta, jonka mukaan kantaja Ajico ei ole riittävästi ollut yhteistoiminnassa, on tämän mukaan johtanut siihen, että toimielin on kieltäytynyt ottamasta huomioon tämän yrityksen toimittamia tietoja ja että se on käyttänyt normaaliarvona Yhdysvaltain markkinoiden

hintoja, minkä vuoksi käyttöön on otettu liian suuret tullit. Tämä kanta ja siitä seurannut päätös ovat näin ollen tuntuvasti vaikuttaneet kantajan etuihin. Kantajalle ei kuitenkaan ole ilmoitettu tästä ennen komission asetuksen julkaisemista, joten siltä on viety mahdollisuus esittää huomautuksiaan tältä osin.

- 163 Kantaja on mielestään joka tapauksessa parhaansa mukaan yhteistyöllään edistänyt todentamista ja tutkimusta. Komissio oli nimittäin halunnut todentaa kantajan Japanin markkinoilla myymät määrät sekä kantajan valmistuskustannukset. Kantaja on toimittanut Japanin markkinoiden myynnistä ensinnäkin tilastotiedot toimituksista tehtaalta, toiseksi laskut kaikista myyntitapahtumista (2 400 000 laskua), aspartaamin myyntilaskut mukaan luettuina, ja kolmanneksi kuukausittaiset ja jaksoittaiset laskut kaikista myyntitapahtumista asiakkaittain mikrofilmeillä, aspartaamin myyntilaskut mukaan luettuina. Kantaja Ajico on toimittanut täydellisen aineiston tuotantokustannuksistaan verovuoden molemmilta jaksoilta (1.10.1988—30.9.1989), jotka kattoivat kolmen neljäsosaa tutkimusajanjaksosta. Tiedot tämän kantajan tuotantokustannuksista vuoden 1989 kolmen ensimmäisen kuukauden ajalta olivat myös käytettävissä paikan päällä tehdyssä tutkimuksessa, mutta niitä ei kuitenkaan oltu eritelty tuotteittain, koska kantajalla ei ollut riittävästi aikaa laskea aspartaamin tuotantokustannuksia erikseen. Jos tutkimusajan-kohta ei ajallisesti vastaa kyseisen yrityksen verovuotta, yleisen käytännön mukaan luvut määritetään ekstrapoloimalla käytettävissä olevat tiedot (lopullisen polkumyyntitullin käyttöön ottamisesta tiettyjen Japanista ja Korean tasavallasta peräisin olevien CD-soittimien tuonnissa ja väliaikaisen polkumyyntitullin lopullisesta kantamisesta 16 päivänä tammikuuta 1990 annettu neuvoston asetus (ETY) N:o 112/90 [EYVL L 13, s. 21]; väliaikaisen polkumyyntitullin käyttöön ottamisesta Kiinan kansantasavallasta peräisin olevan dihydrostreptomysiinin tuonnissa 11 päivänä heinäkuuta 1991 annettu komission asetus (ETY) N:o 2054/91 [EYVL L 187, s. 23] ja lopullisen polkumyyntitullin käyttöön ottamisesta tiettyjen Japanista peräisin olevien lämpöherkkien papereiden tuonnissa ja väliaikaisen polkumyyntitullin lopullisesta kantamisesta 16 päivänä maaliskuuta 1992 annettu neuvoston asetus (ETY) N:o 729/92 [EYVL L 81, s. 1]).

- 164 Vastaaja ja väliintulija vaativat tämän kanneperusteen hylkäämistä katsoen sen olevan tehoton, koska normaaliarvon vahvistamisen oikeudellisena perustana on riidanalaisessa asetuksessa käytetty perusasetuksen 2 artiklan 6 kohtaa eikä suinkaan

sen 7 artiklan 7 kohdan b alakohtaa, jonka nojalla yhteisön toimielimet voivat perustaa ratkaisunsa käytettävissä oleviin tietoihin, jos asianomainen ei riittävästi osallistu yhteistyöhön.

Yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen arviointi asiasta

- 165 Tämä kanneperuste koskee puolustautumisoikeuksien loukkaamista, joka on ilmennyt siinä, että kantajalla ei ole ollut mahdollisuutta esittää näkökantansa komission kannasta, jonka mukaan kantajan yhteistyö on ollut riittämätöntä.
- 166 Normaaliarvoa ei riidanalaisessa asetuksessa kuitenkaan ole vahvistettu perusasetuksen 7 artiklan 7 kohdan b alakohdan nojalla, jonka mukaan yhteisön toimielimet saavat käyttää perusteena käytettävissä olevia tietoja, jos asianomainen ei riittävässä määrin osallistu yhteistyöhön, vaan normaaliarvo on vahvistettu perusasetuksen 2 artiklan 6 kohdan perusteella.
- 167 Vaikka kantajalla olisi ollut mahdollisuus ilmaista näkökantansa riidanalaisesta kannasta, sillä ei siis olisi ollut mitään vaikutusta riidanalaiseen asetukseen. Tästä seuraa, että vaikka yhteisön toimielinten katsottaisiin vieneen kantajalta tämän mahdollisuuden — mistä seikasta ei ole välttämätöntä lausua —, tämä menettely ei olisi mitenkään muuttanut neuvoston päätelmiä, sellaisina kuin ne sisältyvät riidanalaiseen asetukseen.
- 168 Kanneperuste on näin ollen hylättävä.

Perusasetuksen 2 artiklan 6 kohdan rikkomista koskeva kanneperuste

Osapuolten väitteet ja niiden perustelut

- 169 Kantaja Ajico muistuttaa, että perusasetuksen 2 artiklan 6 kohdan ja GATT:n mukaan yhteisön toimielinten on määritettävä normaaliarvo vertailukelpoisen hinnan perusteella.
- 170 Aspartaamin myyntihinta Yhdysvalloissa ei kantajan mukaan tässä tapauksessa ollut vertailukelpoinen sen patentin vuoksi, jonka haltija NSC näillä markkinoilla oli. Koska patentti esti kantaja Ajicoa myymästä aspartaamia kolmansille Yhdysvalloissa, tämän kantajan hinnat eivät voineet vaikuttaa NSC:n hintoihin Yhdysvalloissa eivätkä nämä puolestaan voineet vaikuttaa kantajan hintoihin, vaan kantajan hinnat olivat seurausta Japanin markkinavoimista. On näin ollen kohtuutonta asettaa kantajan vastattavaksi seurauksia, jotka johtuvat Yhdysvaltain markkinoiden erityislaatuudesta taloudellisesta ja oikeudellisesta tilanteesta.
- 171 Koska Yhdysvaltain markkinoilla maksettava hinta ei ollut vertailukelpoinen, normaaliarvo olisi pitänyt määrittää alkuperämaan hintojen perusteella.
- 172 Tällainen ratkaisu on kantajan mukaan sitäkin välttämättömämpi, koska Japanista toimitettu aspartaami vietiin Yhdysvaltoihin vain kauttakuljetusta varten. Perusasetuksen 2 artiklan 6 kohdassa tarkoitettun kauttakuljetuksen käsite kattaa tilanteet, joissa tavaralähetyksillä välittäjänä toimivaan maahan ei ole mitään vaikutusta välittäjänä toimivan maan markkinoiden olosuhteisiin eivätkä nämä olosuhteet myöskään vaikuta tavaralähetyksiin.

173 Kantajan mukaan tilanne on tällainen tässä tapauksessa, koska Japanista toimitettu aspartaami ei ollut tarkoitettu jälleenmyyntiin Yhdysvalloissa, vaan aspartaamin toimitamisella Yhdysvaltoihin oli tarkoitus pelkäästään mahdollistaa se, että NSC saattoi hyötyä tuontitullien palauttamista koskevasta Yhdysvaltojen lainsäädännöstä. Vaikka kantaja omisti osan yhteisyritys NSAG:sta, sillä ei ollut sen enempää mahdollisuuksia vaikuttaa hintoihin, kun otetaan huomioon Yhdysvaltain markkinat kattava patentti. Aspartaamilla, jonka kantaja Ajico myi NSC:lle jälleenmyytäväksi Yhdysvalloissa, ei kantajan mukaan ollut mitään yhteyttä yhteisössä jälleenmyytäväksi tarkoitetun aspartaamin toimituksiin. Paitsi että nämä toimitukset kirjattiin erikseen, ne myös laskutettiin eri hinnalla. Nämä toimitukset pysyivät Ajicon valvonnassa myös sen jälkeen, kun ne oli toimitettu NSC:lle, koska NSC oli sopimuksen nojalla velvollinen myymään ne välittömästi edelleen Deutsche Ajinomoto GmbH:lle, joka on kantajan myyntitytäryhtiö Euroopassa ja jonka tehtävänä oli luovuttaa aspartaami edelleen NSAG:lle. Vaikka pitääkin paikkansa, että osa Japanista peräisin olevasta aspartaamista pakattiin uudelleen suurempiin säiliöihin tai muunnettiin rakeiksi käsittelyn helpottamiseksi, tämä koski ainoastaan hyvin pientä osaa toimitetusta aspartaamista, eli uudelleen pakattiin 1,4 prosenttia ja rakeiksi muunnettiin 7 prosenttia aspartaamista. Näin sitä paitsi meneteltiin vain marraskuun 1988 ja joulukuun 1989 välisenä aikana, mikä vastaa lähes tarkalleen tutkimusajanjaksoa, ja näin tehtiin ainoastaan, jotta olisi noudatettu yhteisön asiakkaiden pyyntöjä, jotka oli esitetty sen jälkeen, kun aspartaamilastit olivat lähteneet Japanista.

174 Koska alkuperämaan markkinoiden myynti oli alle 5 prosenttia yhteisön markkinoiden myynnistä ja koska perusasetuksen 2 artiklan 6 kohdassa ei suljeta pois mahdollisuutta määrittää normaaliarvo laskennallisesti saman asetuksen 2 artiklan 3 kohdan mukaisesti, normaaliarvo olisi kantaja Ajicon mukaan pitänyt määrittää laskennallisesti sen omien valmistuskustannusten perusteella, joihin lisätään kohutuullinen voitto. Kuten edellisen kanneperusteen yhteydessä on todettu, komissio olisi pystynyt todentamaan kantajan valmistuskustannukset.

175 Vastaja ja väliintulijan mukaan sen edellytykset, että normaaliarvo olisi määritetty alkuperämaan (tässä tapauksessa Japanin) markkinoilla tosiasiallisesti maksetun tai maksettavan vertailukelpoisen hinnan perusteella perusasetuksen 2 artiklan 6 kohdan mukaisesti, eivät olleet tässä asiassa täyttyneet etenkin siksi, että aspartaami ei tutkimusajanjakson aikana ollut viejämäassa (tässä tapauksessa Yhdysvalloissa) pelkäästään kauttakuljetettavana. Vastaja toteaa lisäksi, että sitä vastoin sen

edellytykset, että normaaliarvo lasketaan viejämaassa tosiasiallisesti maksetun tai maksettavan hinnan perusteella, olivat täyttyneet, koska tämä hinta oli vertailukelpoinen. Vastaaaja ja väliintulija vaativat näin ollen kanneperusteen hylkäämistä.

Yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen arviointi asiasta

176 Perusasetuksen 2 artiklan 6 kohdassa säädetään seuraavaa:

”Jos tuotetta ei tuoda suoraan alkuperämaasta, vaan se tuodaan yhteisöön välittäjänä toimivasta maasta, normaaliarvo on samankaltaisesta tuotteesta viejä- tai alkuperämaan kotimarkkinoilla tosiasiallisesti maksettu tai maksettava vertailukelpoinen hinta. Jälkimmäinen peruste voi olla asianmukainen muun muassa silloin, kun tuote kuljetetaan ainoastaan viejään läpi tai kun kyseisiä tuotteita ei valmisteta viejämaassa taikka kun kyseisille tuotteille ei ole viejämaassa vertailukelpoisia hintoja.”

177 On kiistatonta, että kantaja Ajicon myymää aspartaamia ei tuotu yhteisöön suoraan alkuperämaasta (Japanista) vaan välittäjänä toimivasta maasta (Yhdysvalloista).

178 Tällaisessa tapauksessa perusasetuksen 2 artiklan 6 kohdassa annetaan yhteisön toimielimille laaja harkintavalta käyttää joko viejään markkinoilla maksettua tai maksettavaa hintaa tai alkuperämaan markkinoilla maksettua tai maksettavaa hintaa, kunhan käytettävä hinta on vertailukelpoinen.

179 Tässä asiassa yhteisön toimielimet ovat määrittäneet normaaliarvon viejään kotimarkkinoilla (Yhdysvaltain markkinoilla) maksetun tai maksettavan hinnan perusteella.

180 Kun kantaja Ajico on ainoastaan väittänyt, ettei tätä hintaa voida käyttää, koska kyseisellä tuotteella oli näillä markkinoilla patentti, se ei ole näyttänyt toteen, ettei tämä hinta ollut vertailukelpoinen (ks. edellä 126—129 kohta).

181 Ne edellytykset, joiden perusteella yhteisön toimielimillä olisi ollut toimivalta käyttää alkuperämaan (tässä tapauksessa Japanin) hintoja, eivät myöskään olleet täyttyneet tässä asiassa. Japanilainen aspartaami ei ollut Yhdysvalloissa pelkästään kauttakuljetuksessa, koska sitä oli tosiasiallisesti myyty amerikkalaiselle toimijalle ja koska osa siitä oli jalostettu ja pakattu uudelleen.

182 Tästä seuraa, että yhteisön toimielimillä on ollut täysi syy määrittää normaaliarvo Yhdysvaltain markkinoilla maksetun tai maksettavan hinnan perusteella.

183 Tämä kanneperuste on näin ollen hylättävä.

IV Ainoastaan asiassa T-160/94 esitetyt kanneperusteet

Olennaisten menettelysääntöjen ja perustamissopimuksen 190 artiklan rikkominen

Osapuolten väitteet ja niiden perustelut

184 Kantaja NSC moittii vastaajaa siitä, että se on asetuksessaan ainoastaan huomauttanut, että komissio on hylännyt kantajan tarjoamat sitoumukset, eikä se ole todennut, millä perusteilla se on itse päättänyt hylätä nämä sitoumukset. Kun

luetaan yhdessä toisaalta edellä 130 kohdassa mainituissa asioissa NTN Toyo Bearing ym. vastaan neuvosto ja Nachi Fujikoshi vastaan neuvosto annetut tuomiot sekä asiassa 256/84, Koyo Seiko vastaan neuvosto, 7.5.1987 annettu tuomio (Kok. 1987, s. 1899) ja toisaalta asiassa C-156/87, Gestetner Holdings vastaan neuvosto ja komissio, 14.3.1990 annettu tuomio (Kok. 1990, s. I-781), niistä ilmenee, että neuvoston kuuluu tehdä lopullinen päätös sitoumusten hylkäämisestä, koska tämä päätös vaikuttaa huomattavasti kantajan intresseihin. Jotta yhteisöjen tuomioistuimet voisivat valvoa päätöksen laillisuutta, vastaajan pitää perustella päätöksensä tältä osin. Koska se ei ole tätä tehnyt, se on kantajan mukaan loukannut perustavanlaatuisia puolustautumisoikeuksia.

185 Vastaaja ei ole kantajan mukaan myöskään vastannut väitteisiin, joita kantaja esitti 15.5.1991 päivätyssä kirjeessään kiistääkseen komission sitoumusten hylkäämiselle esittämät syyt. Vastaaja on siten rikkonut perustamissopimuksen 190 artiklaa ja perustavanlaatuisia puolustautumisoikeuksia. Riidanalaisen asetuksen 1 ja 2 artikla on näin ollen kumottava.

186 Vastaaja ja väliintulija vaativat kanneperusteen hylkäämistä, koska kantaja on saanut selvityksen, jossa on riittävän tarkasti ilmoitettu sitoumusten hylkäämisen perustelut.

Yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen arviointi asiasta

187 Riidanalaisen asetuksen johdanto-osan 49 kappaleessa todetaan seuraavaa:

” — — Kuulemisen jälkeen komissio on arvioinut, että näitä sitoumuksia ei voi hyväksyä. Komissio on antanut kyseisille tuottaja/viejille tiedon päätöksensä perusteluista.”

188 Tätä viittausta komission ilmoittamiin perusteluihin on tulkittava siten, että vastaaja on yhtynyt näihin perusteluihin.

- 189 Nämä perustelut on annettu kantajalle tiedoksi komission 7.5.1991 päivätyllä kirjeellä (ks. edellä 33 kohta). Tästä kirjeestä ilmenee pääasiallisesti, että tarjottuja sitoumuksia ei voitu hyväksyä niiden kilpailunrajoitusten vuoksi, joita ne olisivat aiheuttaneet aspartaamin erittäin oligopolistisilla markkinoilla. Kirjeessä täsmennetään vielä, että sitoumukset olisivat pakottaneet erään pääasiallisista tuottajista vahvistamaan hintaansa tavalla, jonka toinen tuottaja saattoi ennakoida.
- 190 Näistä yksityiskohtaisista perusteluista ilmenee selvästi ja yksiselitteisesti, miksi yhteisön toimielimet ovat tehneet päätelmänsä, ja ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimien voi niiden perusteella valvoa toimenpiteen laillisuutta. Kantajan 15.5.1991 päivätyistä kirjeistä sitä paitsi ilmenee sen todella ymmärtäneen tarjottujen sitoumusten hylkäämisen syyt, koska se on ne kiistänyt (ks. edellä 34 kohta). On siis katsottava, että tarjottujen sitoumusten hylkäämistä on perusteltu riittävästi (ks. edellä 130 kohdassa mainittu oikeuskäytäntö).
- 191 Vastaja on joka tapauksessa voinut pelkästään viitata komission arvioon, koska tarjottujen sitoumusten hyväksyminen kuuluu komission yksinomaiseen toimivaltaan (edellä 87 kohdassa mainittu asia *Miwon v. komissio*, määräyksen 27 kohta).

- 192 Kanneperuste on näin ollen hylättävä.

Kanneperuste, joka koskee kantajalla Yhdysvalloissa olevasta patentista johtuvien oikeuksien loukkaamista

Osapuolten väitteet ja niiden perustelut

- 193 Kantaja NSC väittää, että kun yhteisön toimielimet ovat määrittäneet normaaliarvon Yhdysvaltain markkinoiden hintojen perusteella, ne ovat välillisesti pakottaneet kantajan luopumaan sillä olevasta mahdollisuudesta maksimoida hintansa tämän maan markkinoilla. Yhteisön toimielimet ovat täten lainvastaisesti ja kor-

vauksetta pakkolunastaneet kantajalta sillä patentin nojalla olevat oikeudet. Yhteisön oikeuden yleisperiaatteiden mukaan pakkolunastuksesta on kuitenkin aina maksettava korvaus (asia 44/79, Hauer, tuomio 13.12.1979, Kok. 1979, s. 3727, 3752 ja erityisesti s. 3760, julkisasiamies Capotortin ratkaisuehdotuksen 7 kohta).

194 Kantaja toteaa toissijaisesti, että vaikka yhteisön toimielinten päätös ei vastaisikaan tällaista pakkolunastusta, se loukkaa joka tapauksessa suhteettomasti kantajan patenttiin perustuvien oikeuksien vapaata käyttöä. Yhteisön toimielimet olisivat kantajan mukaan voineet käyttää perustana vientihintoja kolmansiin maihin tai — kuten kantaja on ehdottanut — laskennallista arvoa. Näiden menetelmien käyttäminen olisi vahingoittanut vähemmän kantajan mahdollisuutta kerätä Yhdysvaltain markkinoilla patenttiin perustuvaa lisäkatetta.

195 Vastaja kiistää kantajan väitteiden oikeellisuuden ja toteaa, että sen oli tässä tapauksessa määritettävä normaaliarvo Yhdysvaltain markkinoilla maksetun tai maksettavan hinnan perusteella. Väliintulija katsoo, että jos kanneperusteella pyritään sen toteamiseen, että yhteisön toimielimet ovat loukanneet kantajalla Yhdysvaltain lainsäädännön nojalla olevia teollisoikeuksia tai että ne ovat määränneet niistä lainvastaisesti, ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimella ei ole toimivaltaa. Vastaja ja väliintulija vaativat kanneperusteen hylkäämistä.

Yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen arviointi asiasta

196 Kantaja ei ole näyttänyt, miten sitä on estetty käyttämästä patenttiin perustuvia oikeuksiaan. Se on ainoastaan väittänyt, että riidanalaisella asetuksella estettiin sitä maksimoimasta hintojaan Yhdysvaltain markkinoilla. Vaikka katsottaisiinkin, että kantajalla patentin perusteella Yhdysvalloissa olevat oikeudet olisivat sisältäneet oikeuden maksimoida hinnat tämän maan markkinoilla, tällä väitteellä ei ole tosiasiapohjaa. Mikään polkumyynnin vastaisista toimenpiteistä ei nimittäin rajoittanut NSC:n mahdollisuuksia valita näillä markkinoilla käyttämänsä hinnat.

197 Kanneperuste on näin ollen hylättävä.

Oikeudenkäyntikulut

198 Yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen työjärjestyksen 87 artiklan 2 kohdan mukaan asianosainen, joka häviää asian, veloitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut, jos vastapuoli on sitä vaatinut. Koska kantajat ovat hävinneet asian, ne on veloitettava paitsi vastaamaan omista oikeudenkäyntikuluistaan, myös korvaamaan vastaajan oikeudenkäyntikulut, koska vastaaja on sitä vaatinut. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen työjärjestyksen 87 artiklan 4 kohdan mukaan toimielimet, jotka ovat asiassa väliintulijoina, vastaavat omista oikeudenkäyntikuluistaan, joten väliintulija on veloitettava vastaamaan omista oikeudenkäyntikuluistaan.

Näillä perusteilla

YHTEISÖJEN ENSIMMÄISEN OIKEUSASTEEN TUOMIOISTUIN (laajennettu viides jaosto)

on antanut seuraavan tuomiolauselman:

- 1) Kantect hylätään.
- 2) Kantajat vastaavat omista oikeudenkäyntikuluistaan, ja ne veloitetaan korvaamaan neuvoston oikeudenkäyntikulut.
- 3) Komissio vastaa omista oikeudenkäyntikuluistaan.

García-Valdecasas

Tiili

Azizi

Moura Ramos

Jaeger

Julistettiin Luxemburgissa 18 päivänä joulukuuta 1997.

H. Jung

J. Azizi

kirjaaja

laajennetun viidennen jaoston puheenjohtaja

II - 2525

Sisällys

Kanteen perustana olevat tosiseikat ja menettely	II - 2467
Tuote	II - 2467
Markkinoiden merkittävimmät toimijat ja markkinat	II - 2467
Hallinnollinen menettely	II - 2468
Kysymyksessä olevat polkumyynnin vastaiset asetukset	II - 2477
1. Yleistä	II - 2477
2. Komission asetus	II - 2478
3. Neuvoston asetus	II - 2479
Oikeudenkäyntimenettely	II - 2480
Osapuolten vaatimukset	II - 2481
Pääasia	II - 2482
I — Tiivistelmä kanneperusteista	II - 2482
II — Molemmille asioille yhteiset kanneperusteet	II - 2484
Olennaisten menettelymääräysten sekä perusasetuksen 7 artiklan 4 kohdan a ja b alakohdan ja 8 artiklan 4 kohdan rikkomista koskevat kanneperusteet	II - 2484
A — Osapuolten väitteet ja niiden perustelut	II - 2484
B — Yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen arviointi asiasta	II - 2491
1. Markkinoiden erityispiirteet ja niistä aiheutuvat seuraukset	II - 2492
2. Ennen lopullisten tullien käyttöön ottamista annettujen tietojen väitetty puutteellisuus	II - 2493
3. Annettujen tietojen väitetty puutteellisuus perusasetuksen 7 artiklan 4 kohdan a alakohta huomioon ottaen (HSC:n toimittamat tiedot)	II - 2493
4. Toimitettujen tietojen väitetty puutteellisuus perusasetuksen 7 artiklan 4 kohdan b alakohta huomioon ottaen	II - 2495
a) Mitä edellytyksiä tietojensaantipyynnöjen on täytettävä?	II - 2495
b) Tässä tapauksessa esitettyjen tietojensaantipyynnöjen ja yhteisön toimielinten toimittamien tietojen tarkastelu	II - 2495
i) Yleiset tietojensaantipyynnöt	II - 2495
ii) Yksittäisiä seikkoja koskevat tietojensaantipyynnöt	II - 2496

AJINOMOTO JA NUTRASWEET v. NEUVOSTO

Väitteet, jotka koskevat 14.12.1990 päivätyllä kirjeellä pyydettyjä tietoja	II - 2496
Kapasiteetin käyttöaste (ks. edellä 65 kohta, ensimmäinen luettelma-kohta)	II - 2496
Aika, jonka on katsottu kuluvan kannattavuusrajan ja 8 prosentin voittomarginaalin saavuttamiseen (ks. edellä 65 kohta, toinen luettelma-kohta)	II - 2497
Yhteisön tuottajalle maksettujen vientitukien huomioon ottaminen ja niiden yhteensopivuus perustamissopimuksen kanssa (ks. edellä 65 kohta, kolmas luettelma-kohta)	II - 2498
Viitehintaan sisältyvä prosenttiosuus yleiskustannuksista, jotka on maksettu osakkuusyhtiö DSM:lle (ks. edellä 66 kohta, kuudes luettelma-kohta)	II - 2499
NSAG:n suorittamat edistämistoimenpiteet (ks. edellä 66 kohta, viides luettelma-kohta)	II - 2499
Muita yksittäisiä kohtia koskevat väitteet	II - 2500
Viitehinnan yksityiskohtainen koostumus	II - 2500
Eräiden yhteisön tuottajan käynnistyskustannusten ottaminen huomioon viitehinnassa ja poistossa (ks. edellä 65 kohta, neljäs ja viides luettelma-kohta)	II - 2502
Etuyhteydessä olevilta yrityksiltä ostetut raaka-aineet (ks. edellä 66 kohta, neljäs luettelma-kohta)	II - 2503
c) Päätelmä	II - 2503
Perusasetuksen 2 artiklan 3 kohdan rikkomista koskeva kanneperuste	II - 2503
Osapuolten väitteet ja niiden perustelut	II - 2503
Yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen arviointi asiasta	II - 2505
Perustamissopimuksen ja perusasetuksen 2 artiklan 1 kohdan sekä 4 ja 13 artiklan rikkomista ja polkumyynnittöihin virheellistä laskemista koskeva kanneperuste	II - 2507
Osapuolten väitteet ja niiden perustelut	II - 2507
Yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen arviointi asiasta	II - 2511
III — Ainoastaan asiassa T-159/94 esitetyt kanneperusteet	II - 2515
Olennaisten menettelymääräysten ja perustamissopimuksen 190 artiklan rikkomisen	II - 2515
Osapuolten väitteet ja niiden perustelut	II - 2515
Yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen arviointi asiasta	II - 2517
	II - 2527

Perusasetuksen 2 artiklan 6 kohdan rikkomista koskeva kanneperuste	II - 2518
Osapuolten väitteet ja niiden perustelut	II - 2518
Yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen arviointi asiasta	II - 2520
IV — Ainoastaan asiassa T-160/94 esitetyt kanneperusteet	II - 2521
Olennaisten menettelysääntöjen ja perustamissopimuksen 190 artiklan rikko-	
minen	II - 2521
Osapuolten väitteet ja niiden perustelut	II - 2521
Yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen arviointi asiasta	II - 2522
Kanneperuste, joka koskee kantajalla Yhdysvalloissa olevasta patentista johtuvien	
oikeuksien loukkaamista	II - 2523
Osapuolten väitteet ja niiden perustelut	II - 2523
Yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen arviointi asiasta	II - 2524
Oikeudenkäyntikulut	II - 2525